

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра східної і слов'янської філології

Кваліфікаційна робота магістра з

арабської філології

на тему:

**СУЧАСНА АРАБСЬКА ПОЛІТИЧНА ЛЕКСИКА : РЕГІОНАЛЬНЕ
ВАРІЮВАННЯ**

Студента групи Мар 55-23

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми

Східна філологія: Арабська мова і література,

переклад, методика навчання

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.060 Східні мови та

літератури (переклад включно),

перша – арабська

Вахрушева Владислава Вадимовича

Науковий керівник:

д. філол. наук, проф. Валігура О.Р.

Допущений до захисту

«___» _____ 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(ПІБ)

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АРАБСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ.....	9
1.1. Поняття політичної лексики в арабській мові.....	9
1.2 Теоретичні підходи до вивчення регіональних варіацій у мовах.....	13
1.3. Історичні та соціальні фактори, що впливають на політичну лексику.....	17
ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ.....	18
РОЗДІЛ 2. РЕГІОНАЛЬНЕ ВАРІЮВАННЯ АРАБСЬКОЇ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ.....	20
2.1 Лексика арабського світу: основні регіони та діалекти	20
2.2 Політична лексика в країнах Магрибу (Марокко, Алжир, Туніс).....	26
2.3 Політична лексика на Близькому Сході (Єгипет, Ліван, Сирія).....	32
ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ.....	34
РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА СУЧАСНУ АРАБСЬКУ ПОЛІТИЧНУ ЛЕКСИКУ.....	37
3.1 Політичні терміни і мовні зміни в арабському світі.....	37
3.2. Арабська весна та її вплив на політичну лексику.....	47
3.3 Роль соціальних медіа в трансформації політичної лексики.....	55
ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ.....	69
ВИСНОВКИ.....	71
АНОТАЦІЯ АРАБСЬКОЮ МОВОЮ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76

ВСТУП

Всім відомо, що політична лексика має великий вплив та роль у встановленні та демонстрації сили в кожній країні. Одним з головних інструментів впливу була мова, яка надавала інформацією для політиків та влади країн. Від широкого спектра та навичок володінням лексикою, є успіх політичної місії, адже політичні слова, мають позитивне та негативне сприйняття у вирішальному значенні в урегулюванні або зв'язку з іншими державами.

На сьогоднішній день, сучасні політичні слова мають вплив на міжнародних відносинах і питаннях про майбутнє. Одне з ключових завдань політики—це послання(позитивне або негативне) іншій державі, представникам, з метою попередження або задля тривалої інформації. Неабияке значення має дотримання норм та правил лексики для протоколу, лексика не має повторюватися. Але в одному регіоні політична лексика має щось спільне, а в іншому зовсім інше. Для одних регіонів якесь слово означає щось негативне, в іншому позитивне значення.

Відтворюються форми політично-лексичної присутності в арабських структурах, активізується слова та професії у галузі економічної політики. Крім того, з огляду на політичні відносини України з арабськими країнами виникає багато питань та суперечок або специфіка арабської політичної комунікації.

Політична лексика відіграє дуже велику роль, особливо в кризових ситуаціях. В подібних обставинах все залежить від ситуації, а також вміння правильно і доречно пояснювати свої думки за допомогою лексичних засобів. Ця тема є дуже актуальною, оскільки арабський світ складається з багатьох країн, кожна з яких має свої соціально-політичні особливості. В рамках цієї теми можна дослідити, як політична лексика формується і змінюється під впливом історичних, культурних, соціальних і регіональних факторів. Одні

назви мінялись, інші стали частиною життя та конституцій, також назви терористів і їх партій, котрі стали на сьогоднішній день невід'ємною частиною сучасної політики.

Сучасні політичні слова допомагають у спілкуванні, між людьми та органами влади та сфери бізнесу, це внутрішні та зовнішні проблеми країн. Дослідження лексичних аспектів сучасної політики та аналіз слів, промов, діалогів лідерів країн з точки зору держави та визначення мовного розуміння мають наміри на дозвіл для нових аспектів до вивчення нових політичних лексичних одиниць. Успішність розвитку спілкування з політичним аспектом, яке передає різні регіональні форми, в значній мірі залежить від самого регіону Арабського Сходу. Інформація потребує більш детального підходу до мовного підходу і вивчення окремо кожного регіону та усіх 23 арабських країн у майбутніх політиків, які повинні мати великий лексичний запас слів.

Політична термінологія представляє собою процес, з якого органи влади, уряди та органи внутрішніх справ людини здійснюють дії з метою досягнення мети і закріпити внутрішній режим політики та правління в свої країні. Попри те, що є інститут політики, який вирішує питання політичного характеру, треба зазначити, що питання, які лежать у його віданні, прийнято виділяти в інші категорії, яка дає свої плоди та відображення в політичному дискурсі.

Аналізуючи політичний дискурс на сучасному етапі розвитку сучасної політики лексикологічного характеру є різні концепти дискурсу зі зміною термінів та входження нових у бік його об'ємності, породження новизни та функціонуванням у регіонах. Інституційна політична лексика дискурсу взаємодіє з дискурсивн критикою та соціальною забезпеченістю, досліджує можливості регіональної політичної лексики, а також критики.

Політичний дискурс є важливим інструментом у сфері міжнародних офіційних відносин, що охоплює такі галузі, як політика, економіка, культура тощо.

Арабський політичний і власне науковий політологічний лексикони стрімко збагачуються новими словами або новими діалектизмами, а також словам продукованих народом та політичними подіями. Невпинно розширюється термінологічний апарат політики; нові явища, невідомі досі процеси породжують їх термінологічну характеристику, яка ж одразу

інтегруються у політологічний дискурс, або ж залишається у площині публіцистики чи бувають інші. Для кожної сфери діяльності людини притаманна певна система понять, відображена в системі термінів певної мови. Незважаючи на думку відомого термінолога Деніела Гоадека про те,

що виділення лише одного терміна для певного поняття, об'єкта або ситуації – неможливе у сучасному світі, коли надзвичайно швидко розвиваються міжнародні зв'язки, невід'ємною частиною будь-якої сфери діяльності є опис, стандартизація та вивчення термінології. Політичний

термін – це слово або словосполучення, вживане в мові політиці, яке точно розкриває суть певного політичного нового поняття. Розрізняють політичні терміни загального значення, спеціально-технічні терміни, а також спеціально-політичні терміни. Терміни загального значення –

терміни, вживані у звичайному значенні і зрозумілі більшості людей. До цієї групи термінів належать, наприклад: لاجيء-біженець, عامل-працівник, شريك-співучасник, مبعوث-депутат. Попри те, що всі 23(+САДР) арабомовні країни мають свої державні ознаки, в реальності першою

мовою більшості арабів є місцевий варіант. Так само і поповнюється сучасна політична лексика і різновиди можуть досить сильно відрізнитися між собою і бути важкими або неможливими для розуміння носіями інших діалектів. Зазвичай це використовується в розмовній мові. Однак, існує

цілий інший пласт, який використовує інші слова. Буде спроба продемонструвати елементи демократизації арабської лексики на конкретних прикладах з різних сфер арабського суспільства в країнах Арабського Сходу. Сказати важко, як саме поповнюється арабська сучасна лексика в політиці, але з боку ісламізації поповнюється новими

угрупованнями, які є частинами нової політики, наприклад як: «ХАМАС»-у Палестині, «Хезболла»-у Ливані, йеменські хусити (Ансар ал-Аллах), «Ісламський джихад» та «аль-Ашбаб»-в Африці.

Багато лексики є у діалектизмах та у повсякденному житті арабів, не пов'язаними с війнами та терорами, як можуть об'єднуватися в одну групу. Потім на прикладах детально розглянемо їхні назви та тероризм.

Актуальність роботи. Арабські країни є багатонаселеними носіями і політична термінологія там досить різноманітна, особливо в контексті політики на міжнародній арені. Дослідження політичної сучасної арабської мови допомагає краще розуміти лексично-політичні аспекти та терміни, що сприяє покращенню розумінню між арабськими країнами та іншими державами. Арабська мова має досить складну частину діалектики і вимагає глибокого розуміння кожного регіону для ефективного спілкування у повсякденному житті. Дослідження сучасної політичної арабської мови дає можливість покращенню мовних навичок та оновити свій лексичний запас, термінів і лексичних додатків серед політичної мови регіону.

Мета роботи. Проаналізувати та порівняти лексику, їх значення з іншими регіонами.

Об'єктом дослідження виступає сучасна політична лексика і політичні одиниці арабської мови, її характерні особливості в регіоні, а також значення.

Предметом дослідження лексика та функціонування арабської сучасної політичної лексики в різних регіонах, їх види та порівняння.

Наукова новизна. В роботі проводиться порівняльний аналіз політичної термінології арабської мови з термінологією арабських регіонів та варіювання, зокрема, країни Близького Сходу(Левант), Магрибу та Затоки. Це дозволяє виявити вплив інших регіонів на формування та розвиток політичної термінології. Досліджується вплив політичного та культурного контексту на використання лексичної термінології арабською мовою. Це допомагає зрозуміти взаємозв'язок між мовою, політичними реаліями та соціокультурним середовищем.

Об'єкт, предмет та мета дослідження обумовили такі **завдання роботи**:

- описати поняття терміну, термінології та терміносистеми;
- розглянути вплив культурних, історичних та соціальних факторів на формування політичної термінології;
- дослідити структуру, семантику та функціонування арабської політичної термінології;
- дослідити шляхи формування політичної термінології арабської мови;
- провести аналіз текстів політичного характеру та виявлення особливостей їх використання.

Методи дослідження. Рішення дослідницьких питань були застосовані наступні кроки: метод аналізу та порівнянь, метод лексичного дослідження та порівняльного аналізу. У роботі також планується застосувати порівняння лексичних одиниць між регіонами та контекстуальні підходи, а також прийоми політично-лексичного аналізу.

Теоретичне значення. Аналіз сучасної політичної лексики с арабської мови розкриває особливості лексично-політичної методики в арабомовному світі. Це викликає поглибленню розумінню політично-лексичної як дисципліни і аналізу проблемних аспектів, а також критичних точок у різних культурних центрах та регіонах. Дослідження політичної арабської лексики сприяє покращенню для комунікації між арабськими країнами та іншими країнами, які підтримують відносини з ними. Розуміння великого запасу лексичних одиниць і регіональних варіацій, полягає на лексику у повсякденному житті в арабській мові допомагає зменшити та покращити лексикони між державами.

Практичне значення. Результати аналізу та дослідження бути використані для ситуації для практики та програм у галузі політичної лексики, держав органів влади, різних урядів, силових структур, дипломатії та міжнародно-правових відношень, що допоможе майбутнім політологам отримати необхідні знання, для роботи в арабомовному середовищі. Тематика, яка є варіюванням в кінці роботи, може показати нові значення та

різновиди слів, термінів та словників, розширює лексичний запас політиків та дає нові сучасні значення для тих, хто вивчає політику, та тих, хто є у галузі політики та безпосередньо спілкується з арабськими партнерами.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, з висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, анотації арабською мовою, списку використаних джерел (60 позиції). Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Поняття політичної лексики в арабській мові

Політична лексика завжди мала особливе значення у житті суспільства. Інтенсивне збагачення політичних слів, зростаючий вплив на медіа та літературу, давала більшу частину політичним сферам, що сприяють підвищенню словникового суспільства до теорії на практиці політичної лексикології та взаємодії. У зв'язку з цим стрімко зростає кількість досліджень, присвячених політичній лінгвістиці. Поява нових досліджень в сфері політичної лінгвістики, нові фахові професії, які належать до нових аспектів вивчення політичної мови – все це вимагає всебічного осмислення історії названого науковим напрямом, його сучасного стану, закономірностей еволюції і взаємодії з іншими науковими напрямкам. Питання аналізу політичного дискурсу з точки зору лінгвістики досліджувало багато вчених-лінгвістів. Особливої уваги заслуговують деякі з них. Так, Блакар Р. опублікував книгу «Мова як інструмент соціальної влади», в якій розкрив силу мови та її впливу на людей.

Ораторство та вміння говорити, завжди цікавило людей, викликало емоції. В політичному дискурсі бачили особливу силу, яка може за допомогою словниково запасу підпорядкувати собі, змусити робити те, що пропонують політики та органи влади, держави. Не тільки в таємничі якості, яких немає у звичайних людей. Ось чому люди(наприклад органи влади) ставали державними лідерами, великими мудрецами, героями.

Для кожної регіональної сфери політичної діяльності характерна своя система понять, що відбивається у власному житті та внутрішніх справах держави. Політична лексика– це одиниці, які включають в себе слова та словосполучення, і призначені для позначення слів у політиці, техніці та інших сферах урядової діяльності. Вони становлять особливий пласт літературної

лексики і як слова діалекту, які протиставляються не термінам – словам загального вжитку.

Основними політичними термінами є:

- лексика;
- наявність класифікаційної системи, яка базується на регіонах Арабського регіону та їх специфіки;
- прагнення до однозначності та терміносистема;
- лексиколгія;
- словниковий запас;
- відповідність системи, діалекти та використання в певній галузі;
- дотримання мовних норм;
- точність та грамотність;
- здатність до повного знання слів;
- високе знання всіх діалектів і регіонів.

Як і в загальнолітературній лексиці, політичним сучасним словам властива синонімія або омонімія, що певною мірою обмежує точність і однозначність лексичних одиниць. Разом із подібними словниковими запасами існують слова, які не відносяться до політики, але у конкретному регіоні можуть бути в політичному значенні. Найголовніше у тому, що сучасна лексика в арабському світі охоплює великий та багатий словниковий концепт. Також важливим є те, що характеристики політичних слів помітно проявляється лише на рівні деяких регіонів.

Слова як лексичні одиниці, що мають багато значень в літературній мові, але менший в діалекті, так названо називати поняття мови у повсякденному житті арабів, вони не мають бути однозначними і принаймні в межах свого регіону, тобто своя лексична система. Вони в ідеалі не повинні мати дублетів, тобто одне поняття не повинно позначатися більш ніж одним терміном.

Кожне слово має певну лексичну систему тієї чи іншої групи політики, техніки, військової політики, і концептуально змістовне в регіональних

термінах, визначається його місце в системі. Будь-яка сфера входить у відповідну мовно-політичну систему, але вона відрізняється від неї за деякими характеристиками. Вона складається лише з політичних аспектів, що мають свої переваги у конкретних методах створення у конкретному регіоні.

Розширено й політичну класифікацію лексики на підрозділи у певній галузі шляхом групування слів(по регіонах) та групам. В регіоні групи розглядаються як лінгвістичні категорії, які сформувалися внаслідок історичного розвитку мови. Слова, що входять до таких груп, мають багатозначність, і зміна значення одного слова, як правило, у майбутньому може означати не політичний термін, а термін побутового значення, який не будуює означати теж саме в іншому регіоні. Розподіл слів за тематикою класифікацій групами залежить від мети дослідження; в розмовній мові може бути менше за обсягом слів; однакові слова можуть входити в різні групи в залежності від основного критерію, який використовується для їхнього створення.

Дослідження історії або революцій, яке дозволяє реконструювати процеси, пов'язані з розвитком лексики політичної мови, та закріпити нові значення, терміни, назви, мовні явища, на світовому рівні та рівні правил та конституцій окремих арабських регіонів. Аналіз лексичної політичної системи мови через відображення та взаємодіями окремих груп робить можливим вивчення лексичного матеріалу з різних напрямлень до лексичної точки зору.

Для класифікації слів у тематичні групи використовуються такі критерії:

- схожість політичних слів та розмовних політичних слів;
- часткове співпадіння значень;
- можливість чи неможливість заміни слів у не політичному контексті;
- узагальнення конкретних слів в різних регіонах та їх варіювання.

Термін «політична мова» не є сьогодні загальноприйнятим. Поряд існують такі визначення, як «мова політики», «політичний дискурс». Іноді їх уживають як синоніми, але, на думку А. Н. Баранова, ці поняття слід

розрізняти. Мовою політики, за визначенням Л. А. Нагорної, зазвичай розуміють термінологію і лексику політичної діяльності. У ній розрізняють мову законодавства, мову управління, мову дипломатичного спілкування, мову політичної пропаганди, мову політичного виховання [6, 93]. Політична мова у такому баченні це не обов'язково фахова або професійна мова політиків чи державних чиновників, це буває мова розмовна, про економіку, політичних діячів, війна, тероризм, окупація або санкції. І для всіх членів мовного співтовариства, що застосовується у маніпулятивних цілях. До сфери політичної мови відносять також увесь спектр проблем, пов'язаних із політичною нестабільністю і боротьбою за інформативні мови. Втім, визначається, що обидва поняття, «мова політики» та «політична мова», перебувають у відносинах перехрещування - мова політики так само є мовою маніпуляцій, як і політична мова.

Політична комунікація — це процес, що має вплив на світову арену, а й іноді сприяє бойовим діям та конфліктами у політичній сфері життя громадян, яке відбувається спілкуванням між органами влади, політичними партіями, силовими структурами, посадовими особами, виборцями, населенням. Її обов'язковими складниками є комунікація та повідомлення, а також соціальні мережі, зв'язок. Сам процес підлягає великої практики, проте його активізація спостерігається у виборчі дні та періоди, коли застосовуються найрізноманітніші шляхи впливу на політичну арену в усьому світі, особливо це помітно про глобальних кризах, війнах, терорах або природних катастрофах з метою завоювання прихильників. І нейтральність буває деяких діячів, які доводять що всі ці заяви лише політична мова пропаганди, яка має свою мету дезінформації.

1.2. Теоритичні підходи до вивчення регіональних варіацій у мовах

Історія лексичних арабських політичних варіацій налічує багато слів. За цей час процес лексикології виріс у особливий різновид словника на політичній

арені – у дипломатію. Еволюція дала змогу зробити більш комунікативною та правовою, але все одно, є багато проблем які впливають як на зовнішні, але і внутрішні справи країни, все, що пов'язано зі словником, також зросла роль впливу медіа в житті учасників на міжнародної комунікативній арені. У зв'язку з цим виникає необхідність опису закономірностей та специфіки аналізу політичного дискурсу.

Слово «політика» означає в Стародавній Греції люди в більшості, або кількість тих людей, що перевищує інших. Класичне визначення політики міститься в багатьох словниках англійської мови: «Політика – це здійснення міжнародних відносин шляхом ораторства; сукупність засобів, що їх використовують, з метою забезпечення майбутнього країни або іноді перетворюється на кризи. Керує політика також і дипломатичною діяльністю глава держави та її уряд, а також безпосереднє оперативне керівництво провадить відомство інших політичних органів влади. Арабська мова є однією з найбільш широко розповсюджених мов світу(також і для політики), на ній говорять понад 400 мільйонів людей в арабському світі, що включає 23 країни, розташовані в Північній Африці та на Близькому Сході. В межах цієї мовної спільноти існує значна кількість діалектів, що складають так звану «арабську діалектну різноманітність». Діалекти арабської мови відрізняються не лише лексикою, граматиною, вимовою, а й культурними, соціальними та історичними факторами, які впливають на мовну ситуацію. У вивченні цих варіацій особливе значення мають теоретичні підходи, що дозволяють систематизувати та зрозуміти різноманітність мовних форм у арабському регіоні.

У рамках масштабної політики та комунікації стали відбиратися найвдаліші процеси, які стали основою на світовій арені, шляхом переговорів або шляхом насильства(силою). Арабська мова в політиці є необхідним компонентом політично-культурної сфери та є важливим інструментом зовнішньої політики, який супроводжує будь-які фактори, від свободи слова

до повстання держави, мітінги громадян, а також дотримання її дипломатичним комунікаціям та радникам.

В основі лексичних норм лежать загальноновживані правила та умовни дотримання політики конфіденціальності, що використовуються у спілкуванні між країнами не на пряму або через представників органів влади та самої держави і враховують багато лексичних питань. Окремі аспекти політичного дискурсу відомі як комунікація, коли дипломат/посол пояснює країни політичну позицію та курс на який країна направлена(демократичній або тоталітарній). В цьому контексті використовується дуже багато лексичних арабських політичних засобів.

Якщо політичний етикет не відображає коректність, то у вхід вступає сила війська та війни або навіть і міжнародні конфлікти у відносинах між державами, то ці фази переходять на фазу війни, терору або негативних відносин між двома або більше державами. А це визначає правила та стандарти поведінки політичної арени в світі та інших офіційних джерелах різних країн у відносинах один з одним. Правила існують для всіх однакові, потім деякі політичні діячі чи організації засуджують дії агресивно настроєної країни, яка вирішує проблему агресивною та жорстокою політикою. І навіть по цим подіям є багато сучасних арабських політичних термінів в лексикології.

Особливим елементом політичного дискурсу вважаються переговори – головний метод сучасної дипломатії, що використовується для встановлення та розвитку відносин між державами, забезпечення культурних і наукових зв'язків у двосторонньому, регіональному та глобальному масштабах. Особливість переговорів полягає в тому, що в них мають адекватно поєднуватися усний і письмовий політичний дискурси, та курс двох країн, куди піде, що буде робити, що треба зробити державі, що викинути(наприклад якийсь новий закон чи подію закріпити в Конституції).

Особливу категорію в характеристиці в політичній мові займають публічні виступи представників політичного корпусу. Зважаючи на специфіку

своєї діяльності та мету, вони говорять про позицію своєї держави перед аудиторією в рамках призми держави, які накладаються на них особливими повноваженнями сфери спілкування і дипломатії.

Питання виведення єдиної тези «політичний дискурс», яка має бути в усіх аспектах і його значення, залишається відкритим, тому характеризується його повне комунікативне явище, як одного з видів права на дискурс, який функціонує в межах таких соціальних медіа, як дипломатія, зовнішня політика, міжнародні відносини, реалізується як публічно, так і непублічно в усній і письмовій формах, має цензуру, жорсткі рамки, та й правила форм введення політичної лексики, введень військових норм, а також має власні характерні риси (Федічев, 2023, с. 10).

Арабські діалекти, або «діалектні варіанти арабської мови», можна класифікувати за географічними, соціальними та історичними ознаками. Регіональні варіації в арабській мові, в основному, відображають впливи місцевих мов, традицій і культур, а також історичних подій, таких як арабські завоювання, колоніальна епоха та сучасні політичні зміни.

Невміння користуватися змінами та словниковими прийомами, відсутність володіння навичками письма, комунікації та мовленнєвий етикет в політичній лексичній сфері, а внаслідок цього – порушення правил міжнародного права, можуть призвести до зриву політики або навіть припинення стосунків між країнами. Подібні проблеми неодноразово виникали під час взаємодії представників різних культур, етносів, національностей (Трабелси, 2013, с. 9).

Характеристика політичного дискурсу полягає в тому, що він перетинається з іншими видами дискурсу (наприклад міжнародне право, дипломатія, відносини, війни та військова термінологія). Оскільки протягом останніх десятиліть спостерігається прагматизація у політиці міжнародних відносин, захист політичних інтересів та доля своєї країни, держави на міжнародній арені є одним з ключових завдань як для органів влади так і для дипломатії, зміст значної частини текстів політичного дискурсу напряду

стосується питань економіки, фінансів, війн, конфліктів, територій та тероризму. Враховуючи те, що в сучасному світі міжнародні відносини будуються згідно з чинними нормами міжнародного права, а переважна більшість домовленостей між державами закріплюється офіційними юридично зобов'язуючими документами, очевидним стає тісний зв'язок між політичним і конституційним дискурсами. Точкою перетину політичного й військового дискурсів є дипломатична діяльність у сфері захисту національної безпеки, зокрема, в межах відповідних міжнародних організацій таких як НАТО і на двосторонньому рівні, а також військово-технічна співпраця. З огляду на значне зростання ступеня публічних виступів політичних діячів і їх вид діяльності, останнім часом зв'язок дипломатичного та політичного дискурсу, особливо онлайн-медійного дискурсу стає все більш тісним: практично всі важливі події у сфері міжнародних відносин широко висвітлюються ЗМІ.

Політичний дискурс є невід'ємною частиною міждержавних компонентів та відносин у сфері політики, економіки та культури. Він вказує на правильні дії та помилки офіційних представників держав, взаємні міжнародні дії організацій, структур та окремих осіб, а його втіленням є конвенції, протоколи, договори, заяви та навіть ультиматуми. Крім того, політичний дискурс є привидом до залучення більшості держав у міжнародну політичну сферу та створень союзу для підтримання статусу країни та сприяє досягненню міжнародного співробітництва, врегулюванню конфліктів, а іноді навіть і захоплення територій.

Політичні варіація відносин, зовнішня політика і дипломатія існують у нерозривному зв'язку. У сучасному світі вони утворюють єдине поле, що не складається з елементів, жоден з яких не може існувати ізольовано від інших, поза цим полем. А слова та варіація цих слів у різних регіонах – явище далеко не статичне. Динаміка розвивається швидко, багато в чому залежить від зовнішньої політики та нововведень, що проводиться як окремими державами,

так і групами держав. Здійснення ж зовнішньої політики сьогодні неможливе без дипломатичного дискурсу.

Таким чином, не можна заперечувати роль політики чи варіацію в різних регіонах без факторів країн, як належать до різних груп засобу здійснення зовнішньої політики, що мають власне бачення на світ, термінологію, комунікативні особливості – право, військові терміни, конфлікти, способи передавання інформації, пропаганда, власний професійний дискурс як у широкому, так і у вузькому розумінні цього міжнародного терміна.

1.3. Історичні та соціальні фактори, що впливають на політичну лексику

Методика вибору та дослідження історичного політичного дискурсу на основі текстів та документів обумовлена при необхідності надати системний аналіз важливих деталей або явища, відображаючи системні відповіді на цілі та завдання, сформульовані у вступі. Важливо зазначити, що такий аналіз може стати ключовим для розуміння та сприйняття політичних відносин у контексті арабського світу з доісламського періоду. У зв'язку з цим, реалізація цілих завдань передбачає застосування різноманітних методів та практик у підході до критичного дослідження:

Цей метод доісламського-аналізу – це політичний підхід, спрямований на вивчення текстів та їх минулого контексту для розкриття способів конструювання сенсу та ідентифікації дискурсивних практик у минулому. Текст аналізується на рівні фраз, слів, словосполучень, словникових прийомів, а також вивчаються контексти історичних факторів, такі як соціокультурний контекст або політична обстановка.

Розвиток арабської політичної мови, починаючи з доісламського періоду, зокрема, через літературні та поетичні традиції, вплинув на формування політичної лексики, яка почала використовуватися для опису соціальних та державних структур.

- Іслам та арабське завоювання. Поширення ісламу та арабської імперії в середні віки сприяло появі нових термінів, пов'язаних з релігією, правом та політичною організацією.

-Каліфат та імперія. З часів Омейядів та Аббасидів до Османської імперії політичні терміни формувалися на основі мусульманської теології та володарювання.

-Колоніальний вплив. Під впливом європейських колонізаторів з'явилися нові політичні терміни, зокрема сучасні форми державного управління, права людини, демократія.

-Національні рухи. Після періоду колоніалізму арабські країни вступили у період боротьби за незалежність, що сприяло формуванню політичної лексики, що відбивала націоналізм, патріотизм та незалежність.

-Арабська весна та сучасні революції

Революція 2011 року. Арабська весна викликала новий етап в еволюції політичної лексики, пов'язаний із термінами, що стосуються свободи, прав людини, демократії, протестів та нових соціальних рухів.

ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ

Отже, для політичної арабської лексики характерна своя унікальна система термінів, яка відображає специфіку цієї галузі у мовній формі. Політика – це, передусім, слово. Незважаючи на специфічність її семантики та функціонування, цей термін зберігає феноменологічні ознаки слова, а саме взаємозв'язок форми і змісту. Кожен термін входить у певну терміносистему, концептуальне значення визначається його місцем у цій системі. Слова мають відповідати певним вимогам, таким як системність, лексичність, конкретність, нейтральність тощо.

Сучасна стандартна арабська мова є офіційною мовою в арабських країнах та використовується як форма комунікації та в політиці в різних

сферах життя, таких як соціальні мережі, ЗМІ, освіта, література тощо. Зокрема, великий вплив має і діалектизм. Мовна ситуація з політикою теж може бути конфліктною в арабському ареалі і є складною через різноманітність використання сучасної арабської мови та арабських діалектів.

Політичний дискурс є невід'ємною частиною міжнародно-правових відносин, комунікацій та ораторства. Цей вид регулює офіційні стосунки між країнами, міжнародними організаціями та окремими особами, і його проявами є різноманітні документи, договори, меморандуми тощо. Політичний дискурс сприяє для забезпеченню довіри, міжнародному праву та вирішенню конфліктів, даючи можливість сторонам висловлювати свої власні думки по тій чи іншій критичній ситуації, обговорювати та аргументувати свої дії та доходити до компромісних рішень.

Політика та політичний дискурс є ключовими інструментами для реалізації внутрішньої політики, коли зовнішню впливає комунікативний політичний дискурс на рівні МЗС, та володіння власною професійною мовою політики, термінами країни та комунікативними особливостями, що дає можливість будувати діалоги на міжнародній арені, як місце в міждисциплінарному контексті. В свою чергу, мова політичних документів – це мова, якою дана держава говорить із зовнішнім світом регулюючи свої закони, по ній значною мірою судять і будуть власні думки про державу в цілому. Тому до мови політики мають пред'яви і досить вимогливі дії.

РОЗДІЛ 2. РЕГІОНАЛЬНЕ ВАРІЮВАННЯ АРАБСЬКОЇ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ

2.1. Лексика арабського світу: основні регіони та діалекти

Лексика той чи іншої мови – це складна штука зі слів, яка має певні ряди груп на основі тієї чи іншої подоби, стилю, семантики, функціонування та інші характеристики, які різняться, протиставляються в межах таких груп за більш вузькими, і діалектичними ознаками. Вони становлять особливий пласт літературної лексики і як слова вузькоспеціальні протиставляються не термінам, а словам загального вжитку.

Багато сфер політичної діяльності мають свою мовну специфіку, що тісно пов'язані зі змістом предмета. Мова політичних документів – це мова, якою держава говорить із зовнішнім світом. А дипломатія, як інструмент політики, має більш різні види тем лексичних слів і будь-яка інша діяльність, має свою термінологію.

Арабський світ є надзвичайно різноманітним як за культурними, так і за мовними характеристиками. Політична лексика в арабських країнах має регіональні відмінності, що часто залежать від діалектів та історичного розвитку конкретних регіонів. Ось кілька основних регіонів та діалектів, які мають свою специфіку в політичній лексиці: Машрік (Східний арабський світ).

-Країни: Сирія, Ліван, Йорданія, Палестина, Ірак.

-Діалект: Машрікі (або шамі), в основному поширений в Леванті. Цей діалект часто використовують для повсякденного спілкування, проте офіційна політична мова в цих країнах — літературна арабська.

-Політична лексика: У цьому регіоні важливими є терміни, пов'язані з боротьбою за незалежність, арабським націоналізмом та релігійною ідентичністю (наприклад, “тадафул” — обмін політичними поглядами, “ас-

сіяса” — політика). Важлива роль відводиться концепціям національної єдності та “амаль” (сподівання).

Міждержавна політична комунікація неможлива без документації. Політика буває, усна та письмова, має інформативний опис про країну, має свою історію, і ця мова є результатом тривалої соціокультурної взаємодії та комунікації між різними народами. Відсутність такого спілкування могла призводити до конфліктів(агресій та війн). Але також варто додати, що сама мова інколи могла бути джерелом непорозумінь і конфліктів, особливо політична мова в регіонах де багато гарячих точок зіткнення. Її особливість полягає у лексичному використанні слів і словосполучень, у ретельному підборі лексичних конструкцій, та конкретних політичних знаків. Особлива організація політиків та засобів ЗМІ допомагала будувати мости, зміцнювати відносини і запобігати конфліктам. Але часто не обходилося це і не без пропаганди.

Політична мова – це термін, який є на позначенні двох різних понять. Термінологія політичної системної лексики, як і весь лексичний склад мови, існує та розвивається в тісній взаємодії з подіями та явищами у міжнародному середовищі. Така лексика і термінологія мають глибокі екстралінгвістичні та соціокультурні корені, які проявляються в історичному контексті.

У минулому були методи, одна мова в політиці була нерезультативною, а політика не така розвинута та семантичних рішень не було, результат усього був негативний і стратегічного не домінований з іншими держави в міжнародних відносинах. У сучасній політичній арабській лексиці, ключову роль відіграє сам арабський регіон та спілкування залишається не менш важливою деталлю. На міжнародній арені політиці використовуються мови міжнародного спілкування та ультиматумів, і серед них наразі англійська мова посідає провідне місце, але і в арабському середовищі не менш важлива і посідає майже перше місце по спілкуванню на міжнародній арені французька, ще менше італійська.

Політичний підтекст є одним із видів невід'ємного функціонування стилю, що містить у собі кілька підстилів: політичний, юридичний, дипломатичний та військовий. Найбільшу схожість мають дипломатичні і політичні дискурси. Однак політичний-це загальне поняття лексики в ній і вирізняється ступенем категорій та груп підлексикою та змістом, мовленнєвими стратегіями й тактиками, метою. Крім того, специфіка політичного дискурсу відбивається на складанні дипломатичних документів.

Одна з суттєвих особливостей лексики політичного арабського дискурсу – це її тісний зв'язок з літературною мовою, яка відображається не лише у використанні у повсякденному житті, а й у людей які вивчають арабську літературну мову, має багато значень: політичних, дипломатичних та юридичних термінів. Лексика політичного діловодства має свої особливості у використанні мови, включаючи нестандартні слова, вирази та специфічну побудову. У мові документів політичного спрямування спостерігається декілька характерних ознак лексики Арабського Сходу:

Це також може містити практичну частину, де лексика представлена у вигляді діалектів на прикладах та порівняння в різних регіонах, аналізу сучасної арабської політичної лексики з конкретних текстів (новин, промов, інтерв'ю). Також можна звернути увагу на лексичні зміни після революцій, конфліктів та вплив міжнародних організацій на формування політичної термінології. Сучасна арабська політична лексика відрізняється залежно від регіону, оскільки кожна арабська країна має свої історичні, політичні та соціокультурні контексти. Хоча в усіх арабських країнах використовується стандартна арабська мова (الفصحى al-fusha), у політичній риторичі часто присутні специфічні терміни та вирази, характерні для окремих регіонів. Це впливає на формування регіональних відмінностей у політичній лексиці.

Терміни, які мають відношення до конкретних регіонів, зафіксовані у конституціях багатьох держав. До них можна віднести різні слова. Такі терміни часто використовують у сфері політики та законодавства. Цей аспект має ключову роль та означає конкретизацію якось регіону або місця. І з

політикою регіону, у процесі їх дії мають вплинути на міжнародну арену. Той політичний аспект може використовуватися в міжнародному праві для позначення більш детальної категорії, як загальне поняття. Так, «міжнародні відносини» – це узагальнююче поняття в політиці, яке відомо багатьом та всім учасникам міжнародних актів з ідентичними формальними документами політики кожної країни. Саме в цьому сенс, розповісти та політизувати як можна більше прихильників і про право між двома країнами. Як родове поняття «міжнародна конференція» має поряд багато значень і багатосторонні наміри, проводиться у конгресах та нарадах.

Мова політичних текстів має суперечливий статус у світі та на світовій арені, особливо це стосується різних договорів та меморандумів. З одного боку, вона відзначається точністю та чіткістю. З іншого боку, ця мова навмисно використовує неоднозначність, а також вимагає значної залежності від контексту та конкретизації знань, уважного переглянутого протоколу. В різних регіонах свої регіональні тексти.

Для синтаксису політичних документів характерне вживання умовних речень, гнучких формулювань, що відповідає вимогам політичного етикету та такту. Вживання наказового способу та відповідно імперативних речень не характерно для дипломатичного підстилю, контексту та ознаки, ноти протесту та ультиматуми.

В умовах сучасних політиків текста базується на засобах комунікації. Іноді головні питання вирішуються політичними сигналами і можуть мати більший вплив, ніж документ. Політична мова налічує широкий спектр елементів: від подачі, прояви себе та ораторства, до дії та вчинків, щоб підкреслити свої слова та передати повідомлення, які будуть зрозумілі всім сторонам, але іноді це призводить до маніпуляцій військовими силами. Політика, яка допомагає визначити характер міжнародної зустрічі, переносячи особисті відносини на міжнародну арену. Це різні формати зустрічі, навіть форма і подача оратора демонструє силу політичної мови і престиж, а склад

і рівень органів влади може значною мірою впливати на результат і показати реакцію світу.

До числа традиційних видів політичного листування відносять:

- ноти (вербальні й особисті (підписні))
- ораторство
- усні та письмові договори
- заяви, листи та телеграми на рівні вищого державного керівництва (глав держав та урядів, міністрів, та людей на посаді);
- особисті листи напівофіційного характеру;
- виступи публічні та промови під час міжнародних конференцій і на трибуні міжнародних організацій;
- офіційні повідомлення від лідерів країн
- введення лідерами чогось (наприклад режиму чс, військово стану та надзвичайного рівня безпеки)

Лексико-граматичні риси документів політичного діловодства змінюються як під впливом соціально-історичних чинників, так і залежно від жанрової належності та змісту документа. Вирізняємо такі тематичні групи цієї лексики дипломатичного діловодства:

- назви конституційних документів;
- назви революцій, які закріплені у конституціях, за визнані багатьма країнами;
- політичні посади;
- форми посади;
- міжнародне право;
- війна і тероризм, війна проти тероризму;
- будь який стан в країні;
- визначення понять, по категоріям діяльностію.

Політична арабська сучасна політична лексика активно поповнюється запозиченнями з різних мов. Це запозичення з:

- латинської

- грецької
- французької
- іспанської
- англійської
- італійської

Існує ціла система регіональних варіантів та слів з політичною концепцією, які використовуються а промовах та документах, офіційних листах і запрошеннях для позначення різних термінів і понять у письмовій комунікації або для вираження певного ставлення до особи.

У політичних документах найчастіше дають точну точку роздуму зі своїми поглядами та ідеями, але не завжди це прямолінійне чи однозначне явище. Що стосується опису та вимог, то це договору про союз або ультиматуми, доходять аж до дій війни або капітуляції. Є ще спосіб викладу можливий у міжнародних документах тільки в екстрених випадках, таких як розрив дипломатичних відносин або ультиматум на негайне припинення чогось(наприклад вогню, бойових дій), введення надзвичайного стану, військового стану, військових операцій, контртерористичних та антитерористичних операцій.

Також є привід оголошення рівня небезпеки.

Мова документів політичного стилю та характеру повинна дотримуватися принципів тактовності. У процесі створення таких документів необхідно уникати різких висловлювань, особливо персоніфікованих, і керуватися міжнародними етичними стандартами. Політики підписують документи і не можуть бути двозначними. Слово в дипломатичному(політичному) документі повинно абсолютно точно відповідати своєму смислового навантаженню. Якщо слово може мати різні інтерпретації в певному контексті, його доцільно замінити іншим.

Політична термінологія є одним із найбільш яскраво виражених засобів підстилю дипломатичних документів.

Отже, мова в політиці відіграє ключову роль, оскільки вона є не тільки засобом передачі інформації та комунікації, але й самою основою дипломатичної та міжнародною діяльності. Разом з тим, в сучасній політиці враховується також мова документів. Політики з різних країн навчаються та використовують різні мови для спілкування та припинен безглуздих війн та терору, що дозволяє досягти кращого взаєморозуміння та зближенням на міжнародній арені. Використання різних діалектів та знання літературної мови сприяє більш широкому обсягу діалогу та враховуванню культурних особливостей кожної сторони. Використання діалектів у політичному дискурсі має численні аспекти, які варто враховувати.

2.2. Політична лексика в країнах Магрибу(Марокко, Алжир, Туніс)

Політична лексика в цих країнах є складною запозиченою системою, що включає терміни таких сфер політики, військова служба, міжнародне право, політичний (церемоніал) та ін. Значну частину термінів досліджуваної сфери становлять найменування, що відносяться до наступних термінологічних груп: революції, протести, режим, документи, процедури, дипломатичні візити, дипломатичні представництва, права та привілеї, дипломатичні прийоми та ін.

Країни Магрибу, що включають Марокко, Алжир і Туніс, мають спільні історичні, культурні та політичні риси, однак кожна з них відзначається унікальними особливостями в аспекті політичної лексики. Це варіювання значно зумовлене як специфікою національних мовних діалектів, так і історичними обставинами, що визначають політичну ситуацію в цих країнах.

Спільні риси політичної лексики в Магрибських країнах:

Попри наявність різних мовних варіантів, основними рисами політичної лексики в країнах Магрибу є взаємодія арабської мови з французькою, що залишила значний слід після колоніального періоду. Так, в Алжирі, Тунісі та Марокко французька мова активно використовується в офіційних документах,

державних установах, засобах масової інформації. Це створює двомовний політичний простір, в якому арабські терміни співіснують з французькими запозиченнями, а також із специфічною лексикою, що виникла під час колоніальної епохи.

Політична лексика в Марокко:

У Марокко арабська мова (в основному, сучасна стандартна арабська та діалектний арабський марокканський діалект) переплітається з берберськими мовами та французькою. Це сприяє багатомовності в політичному дискурсі, де, наприклад, терміни, пов'язані з управлінням і правом, часто запозичені з французької. Серед основних політичних термінів, таких як «демократія» (الديمقراطية, al-dīmuqrāṭiyya) чи «свобода» (الحرية, al-ḥurriyya), часто з'являються французькі еквіваленти: *démocratie*, *liberté*. У політичному дискурсі Марокко також можна зустріти специфічні терміни, що стосуються інститутів влади, наприклад, «Король» (الملك, al-malik), що підкреслює роль монархії як центрального елемента політичної системи, та «Іслам» (الإسلام, al-islām), який є важливим складником ідентичності держави.

Політична лексика в Алжирі:

Алжир, як країна, що довгий час знаходилася під французьким колоніальним правлінням, має специфічну політичну лексику, де французька мова і далі має вагомий вплив. В Алжирі арабська мова (стандартна арабська і алжирський діалект) поєднується з французькою та берберськими мовами, що також відображається на політичній лексиконі. Наприклад, терміни, що стосуються незалежності, такі як «революція» (ثورة, thawra), мають сильний контекст боротьби за національну свободу. Політична лексика в Алжирі також значно відрізняється через специфіку державної політики і правління. У зв'язку з цим, зокрема, існують терміни, пов'язані з військовим впливом у політиці, такі як «офіцер» (ضابط, dābit), що є важливою частиною політичної ідентичності країни через участь армії в державному управлінні.

Політична лексика в Тунісі:

Туніс, як одна з найрозвиненіших арабських країн в аспекті політичних реформ, відзначається різноманітністю термінів, пов'язаних з демократичними процесами. Туніс мав відносно ранню революцію, що призвела до значних змін у політичному лексиконі, зокрема через вплив рухів за права людини та свободу слова. У Тунісі також активно використовується лексика, що стосується «секуляризму» (العلمانية, al-‘ilmānīya) та «демократії» (الديمقراطية, al-dīmuqrāṭīyya), що є важливими поняттями в політичних дебатах країни після революції 2011 року. Туніс також є однією з перших арабських країн, де виникли та почали активно використовуватися терміни, пов'язані з виборчими процесами, такі як «вибори» (الانتخابات, al-intikhābāt) та «опозиція» (المعارضة, al-mu‘ārada). Важливе місце в політичній лексиці займають і терміни, пов'язані з правами людини, в тому числі «свобода вираження» (حرية التعبير, ḥurriyyat al-ta‘bīr), що активно обговорюються в контексті переходу до більш відкритої політичної системи.

Вплив глобалізації на політичну лексику Магрибу:

Усі три країни Магрибу – Марокко, Алжир та Туніс – демонструють вплив глобалізації на політичну лексику. Цей вплив виражається в численних запозиченнях з європейських мов, особливо французької, а також англійської. Такі терміни, як «інтернет» (الإنترنت, al-‘internet) або «глобалізація» (العولمة, al-‘awlama), активно використовуються в політичних обговореннях, що стосуються сучасних глобальних процесів. Також у політичній лексиці країн Магрибу відображаються контексти міжнародних відносин, де часто використовуються англійські терміни, зокрема щодо дипломатичних аспектів, економічної політики та міжнародних організацій (наприклад, globalization, civil society, NGO).

Під засобами політичної комунікації традиційно розуміються певні організації й інститути, що функціонують в рамках соціальної та політичної систем, за допомогою яких здійснюється процес обміну інформацією [13, 46]. Деякі дослідники відносять до засобів також комунікативні дії або ситуації, групи або окремих індивідів, що сприяють обміну інформацією (прямого чи

непрямому, опосередкованому чи безпосередньому, негайному або протяжному в часі).

У західній літературі виділяється три основних способи політичної комунікації:

- Комунікація через засоби масової інформації, що включає в себе друковані засоби (преса, книги, плакати і т.д.), електронні засоби (радіо, телебачення і т.д.);

- Комунікація через організації, коли політичні партії або групи тиску служать передавальною ланкою між правителями і керованими;

- Комунікація через неформальні канали.

Особливе місце серед засобів політичної комунікації займають неформальні засоби передачі інформації. Останнім часом багато дослідників відзначають падіння довіри до офіційних джерел інформації, що призвело до зростання значущості повідомлень, що виникають на рівні міжособистісного спілкування. До неформальних засобів політичної комунікації відносять чутки, плітки, анекдоти, графіті тощо. Ці джерела впливають, перш за все, на формування негативної оцінки діяльності політичних лідерів і політичних інститутів.

Таким чином, її обов'язковими складниками є комунікатор, повідомлення, канал, комунікант, реакція і зворотний зв'язок. Вперше політичну систему як інформаційно-комунікативну систему представив Карл Дойч. Під засобами політичної комунікації традиційно розуміються певні організації й інститути, що функціонують в рамках соціальної та політичної систем, за допомогою яких здійснюється процес обміну інформацією. Особливе місце серед засобів політичної комунікації займають неформальні засоби передачі інформації. До неформальних засобів політичної комунікації відносять чутки, плітки, анекдоти, графіті тощо.

Політичний підстиль в країнах Магрибу характеризується наявністю демократії та судових(конституційних) стандартів. На рівні лексики це є високий рівень насиченості текстів політичною термінологією і термінологією

міжнародного права, а також стандартизованими мовними зворотами. До спеціальної політичної лексики можна зарахувати назви дипломатичних революцій, органів, процедур, посадових осіб, дипломатичних документів та їх частин тощо. Наперед заданий параметр дипломатичного тексту складають мовні формули, завдяки яким текст політичного документа є індивідуальним особливим суб'єктом дії.

Ці країни мають тривалу історію боротьби за незалежність, що сформувало специфічну політичну лексику, зокрема пов'язану з антиколоніальною боротьбою та постколоніальним періодом [Бузаров, А., ст.81, «Діалектика демократизації Арабського Світу»]:

- المجاهدين (al-mujahidin) – борці за свободу, використовувалося під час антиколоніальної боротьби, особливо в Алжирі.

- الاستقلال (al-istiqlal) – незалежність, широко використовувалося у контексті боротьби за незалежність від Франції.

- المصالحة الوطنية (al-musalaha al-wataniya) – національне примирення, зокрема в Алжирі після громадянської війни.

У країнах Магрибу (Північна Африка) політична лексика в побуті часто пов'язана з постколоніальною боротьбою, ідентичністю та соціальними реформами.

Марокко: Політична лексика, зокрема терміни, пов'язані з реформами та децентралізацією, часто використовуються у побуті, коли обговорюються питання про права регіонів та їхню автономію. Наприклад, термін الجهوية المتقدمة (al-jihawiya al-mutaqaddima – просунута регіоналізація) стає частиною розмов про розвиток регіональних урядів.

Алжир: Через пам'ять про революцію проти французького колоніалізму, терміни, як المجاهدين (al-mujahidin – борці за свободу), досі живі в побутовій лексиці, коли йдеться про національну гордість і суверенітет.

Туніс: Після Жасминової революції терміни, пов'язані з демократією, наприклад, الديمقراطية (al-dimuqratiyya – демократія) та різниця у використанні сучасної політичної лексики в побуті в різних арабських регіонах зумовлена

історичним розвитком, соціально-політичними реаліями та культурними особливостями кожної країни. Ці фактори впливають на те, як політичні терміни інтерпретуються і використовуються в повсякденному житті громадян.

Частина суспільної лексики країн Магрибу розвинула свою семантику: одне із значень утворених багатозначних слів виступає терміном, наприклад: як революція, як офіційно політично-письмова закріплена в державі. А виключне право не підлягати деяким загальним законам, що надається особам, які займають особливе становище в державі.

Багато магрибських слів, які використовуються у політичній лексиці, походять з класичних мов, таких як французька і англійська. Вони були запозичені ще з минулих часів і зараз активно використовуються для понять та ідей. Наприклад, терміни походять від французьких запозичен, що складають основу французької мови.

Формування основних правил політичної лексики, боротьба за свободу, незалежність та самостійність, привело до демократизації трьох країн Магрибу привело до розвинення їх на політичній арені. Цей процес співпав з часом, коли французька мова панувала в Європі.

Одна з найважливіших рис політичного стилю, це свобода та нейтральний тон викладу лише в деяких арабських країнах у значенні, що означає неприпустимість двозначного тлумачення окремих слів чи фраз документа, вживання слів у їх прямому значенні. Політичний стиль має наміри і якщо лексичне значення слова в конкретному контексті може викликати різні протиставлення, то таке слово рекомендується замінити іншим. На відміну від інших регіонів, в яких характерний для політичного стилю та ораторства то і вираження боротьби з тероризмом. Адже при вираженні або світлих намірах та ідеях, буває і незадоволення між прихильниками та підриєм міжнародних та правових відношення, звертаючись до співчуття, неможливо уникнути емоційності. Калейдоскоп слів та фразових форм дуже широкий і за його допомогою можна підкреслити або прочитати

більшу частину політичного документа. У політичному дискурсі досить часто використовуються обов'язкові з точки зору політичного етикету компліментарні вирази, які підкреслюють знак поваги.

Однією з найважливіших ознак політичного мовлення, є його відмінна особливість, етикетність, що являє собою особливу категорію модальної тональності політичних текстів, яка відрізняє їх від інших текстів в інших країнах регіону, навіть певною мірою загроза і виражається через мовні формули. У таких видах політичного листування, як особиста або підписна нота, лист, особисте послання, телеграма, важливу роль відіграють формули звертання.

2.3. Політична лексика на Близькому Сході(Єгипет, Ліван, Сирія)

Політична лексика Єгипту: Єгипет — одна з основних країн арабського світу, де протягом останніх десятиліть відбулися значні політичні зміни. Сучасна політична лексика Єгипту формується під впливом численних революційних подій, зокрема Революції 25 січня 2011 року, яка призвела до повалення президента Хосні Мубарака, та наступної політичної нестабільності, включаючи військовий переворот 2013 року. Ці події істотно вплинули на розвиток політичної мови, зокрема на терміни, що стосуються революцій, протестів, демократії та авторитаризму. Основні терміни політичної лексики:

-«Революція» (ثورة, *thawra*): Після 2011 року це слово стало символом змін і боротьби за демократію. Однак після військового перевороту 2013 року термін «революція» отримав нове трактування як обґрунтування силового втручання, що демонструє регіональні зміни в інтерпретації політичних подій.

-«Система» (نظام, *nizām*): У єгипетському контексті цей термін часто використовується для позначення як старого, так і нового режиму (від Мубарака до Сісі), вдокремлюючи як його авторитарні аспекти, так і деякі елементи стабільності.

-«Протест» (احتجاج *ihtijāḡ*): Цей термін має велике значення в контексті Єгипту, особливо після подій 2011 року. Після революції протест набув нового значення як форма опору та громадянської активності.

Специфіка політичної мови. Єгипетська політична лексика активно використовує фрази і терміни для маніпуляції громадською думкою. Наприклад, в офіційних заявах часто використовуються такі терміни, як «національний інтерес» (المصلحة الوطنية, *al-maṣlaḥa al-waṭaniyya*) або «національна безпека» (الأمن القومي, *al-amn al-qawmī*), що служать для виправдання авторитарних заходів і репресій.

Політична лексика Лівану. Ліван є країною з високим рівнем політичної фрагментації, де роль релігійних і конфесійних груп має особливе значення для формування політичних термінів. Система влади в Лівані є конфесійною (сектарною), і політичні терміни часто пов'язані з конфесійними поділами та міжнародним втручанням.

Основні терміни політичної лексики:

-«Конфесійна система» (النظام الطائفي, *al-nizām al-ṭā'ifi*): Термін, що відображає специфіку ліванської політичної системи, де влада поділена між різними релігійними та етнічними групами. Це поняття є важливим у політичних дебатах, оскільки впливає на всі аспекти життя в країні.

-«Глобалізація» (العولمة, *al-'awlama*): У Лівані, як і в багатьох інших арабських країнах, цей термін є об'єктом критики з боку частини політичних еліт, які вважають, що глобалізація несе загрози національному суверенітету та культурним традиціям.

-«Відновлення миру» (إعادة السلام, *i'ādat al-salām*): Після громадянської війни (1975–1990) цей термін став одним з основних для політичних дискурсів, оскільки Ліван прагне до стабільності та помирнення між конфесійними громадами.

Специфіка політичної мови. Політична лексика Лівану відзначається високою емоційністю та риторичною насиченістю, часто використовуючи релігійні образи для обґрунтування політичних заяв. Термін «відновлення

миру» часто супроводжується посиланнями на потребу в національній єдності та примиренні різних груп.

Політична лексика Сирії. Сирія переживає важку політичну ситуацію, яка сталася після початку громадянської війни в 2011 році. Це стало великим викликом для політичної лексики країни, оскільки терміни, що стосуються війни, революції та тероризму, набули нового значення. В умовах авторитарного режиму Башара Асада значна частина політичної лексики стала інструментом державної пропаганди.

Основні терміни політичної лексики:

-«Революція» (ثورة, *thawra*): Для сирійської опозиції це слово є символом боротьби проти режиму. Однак для офіційної пропаганди це слово стало терміном для позначення терористичних актів і бунтівних рухів.

-«Опозиція» (معارضة, *mu‘ārada*): Термін часто використовується в сирійській політичній лексиці для позначення різних груп, що виступають проти режиму, включаючи збройні фракції та політичних опонентів.

-«Тероризм» (إرهاب, *irhāb*): Оскільки Сирія є ареною тривалої війни, цей термін став дуже важливим для пропаганди режиму, що постійно називає опозиційні групи «терористами», щоб виправдати застосування сили.

Специфіка політичної мови: У Сирії політична мова формується за допомогою жорсткої пропаганди та маніпуляцій. Режим активно використовує терміни, що підкреслюють вороже ставлення до опозиції і зовнішніх акторів, таких як «тероризм» і «національна безпека». Ці поняття допомагають зміцнити наратив про боротьбу з міжнародними загрозами.

Політична лексика Леванту відображає конфлікт із Ізраїлем, питання палестинських біженців та міжконфесійні відносини:

- المقاومة (*al-muqawama*) – опір, широко використовується для позначення опору Ізраїлю, особливо в Палестині та Лівані (рух «Хезболла»);

- حق العودة (*haq al-‘awda*) – право на повернення, термін використовується палестинцями щодо права повернутися на території, з яких вони були вигнані;

- الحرب الأهلية (al-harb al-ahliyya) – громадянська війна, особливо асоціюється з ліванським конфліктом (1975–1990) та сирійською громадянською війною (з 2011 року);

- الوصاية (al-wasaya) – опікунство або контроль, використовується для опису ролі інших країн, таких як Сирія в Лівані до 2005 року;

- داعش (Da'ish)- Ісламська держава Іраку та Леванту, або ІДІЛ, термін використовується в Іраку та Сирії для позначення терористичної групи;

- الاحتلال الأمريكي (al-ihtilal al-amriki)– американська окупація, термін для позначення військової присутності США в Іраку після 2003 року;

- الميليشيات (al-milishiyat)– міліції, використовується для позначення різноманітних збройних угруповань, особливо шіїтських у Іраку та Сирії;

- التهجير القسري (al-tahjir al-qasri) – примусове переселення, широко використовується для опису дій, пов'язаних з конфліктами в Сирії та Іраку.

Єгипет, будучи найбільш густонаселеною країною арабського світу, має свою унікальну політичну лексику, значною мірою пов'язану з Арабською весною, військовими переворотами та соціальними рухами:

- ثورة يناير (thawrat yanayir) كانون الثاني – Революція січня, термін, що описує революцію 2011 року, яка повалила режим Хосні Мубарака;

- الشرعية (al-shar'iyaa) – легітимність, широко використовувалося під час конфлікту між військовими та прибічниками колишнього президента Мухаммеда Мурсі після 2013 року;

- الدولة العميقة (al-dawla al-'amiqa) – глибинна держава, термін, що описує вплив армії та бюрократії на політичну систему Єгипту;

- الميدان (al-midān)– площа, у контексті Єгипту найчастіше мається на увазі площа Тахрір, яка стала символом революції.

ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ

Узагальнивши викладену інформацію, можна дійти висновку у тому, що політична лексика країн Магрибу та Близького Сходу має нові політичні терміни, які стали ключовими після революцій і властиви конкретним

регіонам і системам. Мову політики можна розглядати як мову для спеціальних цілей, оскільки вона відображає конкретну подію чи вид діяльності. Мову політики відзначають як інтенсивним використанням термінів властивих всім термінологічним системам і низку особливостей.

Терміносистема політики перебуває ще в стані формування. Дослідження політичної мови дозволяють відзначити, що вона постійно поповнюється та збагачується завдяки запозиченням з різних мов. Політична терміносистема країн Магрибу налічує значну кількість інтернаціональних слів, які утворені на основі мов інших країн та міжнародних організацій.

Політичні запозичення надходять із різних джерел, які відображають історичні зв'язки та вплив інших культур на сучасний політичній арені. Зокрема, англійська, французька та італійська мови надали політиці широкий спектр термінів, що обогатили її лексичний арсенал.

Ця тенденція до інтернаціоналізації термінології свідчить про глибокий рівень міжнародного співробітництва та взаємодії. У політичному житті надзвичайно важливо мати єдиний та зрозумілий мовний код для спілкування між різними культурами та націями. Саме тому інтернаціональні терміни у політиці терміносистемі відіграють ключову роль у підтриманні зв'язків та налагодженні контактів.

Отже, лексику політики діловодства можна охарактеризувати як терміносистему, яка інтенсивно формується і розвивається. У процесі її розвитку формувалися групи різних лексик спрямування, які постійно поповнювалися новими мовними засобами для вираження понять у сфері політичного спілкування.

РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА СУЧАСНУ АРАБСЬКУ ПОЛІТИЧНУ ЛЕКСИКУ

3.1. Політичні терміни і мовні зміни в арабському світі

Щоб дослідити процес формування лексики політичних змін як системи, необхідно детальніше зупинитися на питанні про групи слів в різних регіонах, що входять до їх складу.

З огляду на те, що політичний дискурс перетинається з військовим, економічним та іншими видами дискурсу, ми можемо спостерігати впровадження спеціальної лексики з вищезазначених комунікаційних галузей.

Лексично-політичні одиниці мають багато спільного, оскільки цей дискурс опирається на певні правові норми та процедури, що регулюють взаємні конфлікти та стосунки між суб'єктами міжнародного права, в яких є неточні та неоднозначні визначення, щоб допомогти уникати недорозумінь та диспутів при взаємодії між державами.

Політична сучасна арабська лексика є важливим інструментом вираження політичних реалій та відображення змін в суспільстві. Мовні зміни, зокрема терміни, що використовуються в політичному дискурсі арабських країн, часто є результатом соціально-політичних трансформацій, історичних подій та впливу зовнішніх факторів. Арабський світ, з його різноманітними країнами та культурами, є надзвичайно багатим і різноманітним у плані мовних варіацій і розвитку політичної лексики. Соціально-політичний контекст змін у арабській політичній лексиці також є.

Політична лексика арабської мови зазнала значних змін під впливом різних факторів:

-Колоніалізм та незалежність: В період колоніального правління багато арабських країн перейняли терміни від своїх колонізаторів, зокрема від французів та британців, що знайшло відображення в політичному дискурсі.

Термінологія, пов'язана з управлінням, правом, політичними інститутами, часто була адаптована з мов колонізаторів.

-Регіональні особливості та національні рухи: Протягом 20-го століття арабські країни переживали періоди національної боротьби за незалежність та соціальних змін, що призвело до формування нових термінів для позначення національних рухів, ідеологій та державних інститутів. Наприклад, терміни, пов'язані з націоналізмом, соціалізмом та ісламізмом, набули популярності та стали частиною загального політичного дискурсу.

-Ісламізм і арабські революції: Мовні зміни спостерігаються також у контексті ісламських рухів та арабських революцій, де виникають нові терміни для позначення політичних ідей, ідеологій, а також форм правління. Революції 2010-2011 років, відомі як «Арабська весна», вплинули на політичну лексику, породивши нові терміни, що відображають протестні рухи та зміни в суспільних настроях.

Сучасні тенденції в арабській політичній лексиці. Сьогодні політична лексика арабських країн знаходиться під впливом кількох глобальних та регіональних тенденцій:

-Глобалізація та англіцизми: З глобалізацією в арабському політичному дискурсі активно використовуються англіцизми, особливо в таких сферах, як економіка, технології та міжнародні відносини. Термін «демократія», «глобалізація», «приватизація» та інші стали частиною сучасного політичного мовлення в арабських країнах, часто із збереженням оригінального англійського звучання або через калькування.

-Цифрова революція та соцмережі: Інтернет та соціальні мережі значно змінили спосіб комунікації в арабських країнах, створивши нові форми політичної мобілізації та протестів. Це спричинило виникнення нових термінів, пов'язаних із використанням цифрових технологій у політиці, таких як «кібер-протест», «хештег», «твіттер-революція» тощо(прикладом є арабський телканал "Al-jazeera").

-Регіональні варіації: Важливою особливістю арабської політичної лексики є її регіональне варіювання. Зважаючи на мовні, культурні та політичні відмінності між країнами, існує значна різниця в тому, як використовуються ті чи інші терміни. Наприклад, терміни, пов'язані з політичною ідентичністю або правами людини, можуть мати різні значення в країнах Магрибу та Сходу, що зумовлено різними політичними реаліями та соціокультурними контекстами.

Роль арабських ЗМІ у зміні політичної лексики. Сучасні арабські ЗМІ, зокрема телеканали, радіостанції та онлайн-платформи, мають значний вплив на формування та популяризацію політичних термінів. Оскільки арабські медіа працюють в умовах швидких змін, вони стають важливими агентами мовних трансформацій, поширюючи нові терміни серед широкої аудиторії. Серед основних факторів, що впливають на медійну лексику, варто виділити наступні:

-Технічний прогрес та медіа-конвергенція: Сучасні медіа використовують інноваційні технології для передачі політичної інформації, що веде до популяризації нових термінів та фраз, які відображають зміни в політичних процесах.

-Підвищення політичної свідомості та участь громадян: В умовах активних соціальних рухів та зростання політичної свідомості серед арабських громадян спостерігається поширення термінів, пов'язаних з правами людини, громадянськими свободами, демократією та громадським активізмом. Політична лексика арабського світу постійно змінюється, відображаючи соціально-політичні трансформації, які відбуваються в різних країнах регіону. Зміни у використанні політичних термінів пов'язані з історичними подіями, впливами зовнішніх сил, а також з розвитком медіа та нових технологій. Арабський політичний дискурс не є монолітним, і різноманітні мовні варіації в межах арабського світу створюють багатий і складний лексичний ландшафт, який є відображенням складних політичних лексичних одиниць.

Також відомі випадки вживання одного терміна для позначення різних явищ, і можуть іменуватися:

- додаток до договору або конвенції;
- процедуру, порядок певних офіційних дій (політичний протокол);
- самостійний договір.

Деякі терміни можуть належать до декількох номенклатурних груп, отримуючи в кожній із них по декілька значень в різних регіонах.

Ще, окрім вже згаданих факторів, є ще кілька важливих подій та процесів, які впливають на політичні терміни та мовні зміни в арабському світі. Ось деякі з них:

1. Міжнародні конфлікти та війни

Міжнародні конфлікти, війни та інтервенції, такі як війна в Іраку (2003), громадянська війна в Сирії, війна в Ємені та інші, значно вплинули на політичну лексику арабського світу. Військові дії призводять до появи нових термінів, які описують специфічні феномени війни, гуманітарні катастрофи, наслідки окупації чи повстання. Наприклад:

-“Глобальна війна з тероризмом” – це термін, що набув популярності після терактів 11 вересня 2001 року та американської військової інтервенції в Іраку.

-“Арабське відродження” (Al-Nahda al-Arabiya) – термін, що використовують для позначення спроби арабських народів досягти економічного та політичного відновлення, але він часто також набуває політичного відтінку, особливо в контексті боротьби з зовнішніми втручаннями.

Такі конфлікти часто стимулюють зміни у розумінні термінів, таких як “суверенітет”, “окупація”, “підтримка”, “тероризм”, “гуманітарна інтервенція” тощо.

2. Розвиток міжнародних відносин та дипломатії

Процеси інтеграції, регіональних блоків (наприклад, Ліга арабських держав, Перська рада співпраці, Організація ісламського співробітництва) і

розвиток дипломатичних відносин між арабськими державами, а також з іншими великими державами, такими як США, Росія, Китай, ЄС, також призводять до змін у політичній лексиці. Зокрема, це стосується термінів, які описують нові форми співпраці, інтеграції та зовнішньої політики. Наприклад:

-“Міжнародний арбітраж”, “глобальна безпека”, “стратегічний партнер”, “регіональна безпека” — ці терміни стали використовуватися частіше в арабських країнах у зв’язку з їхньою участю в міжнародних організаціях та глобальних ініціативах.

-“Нормалізація відносин” (наприклад, між Ізраїлем та деякими арабськими країнами в рамках угод Авраама) – цей термін набув популярності після підписання угод між Ізраїлем та країнами Перської затоки, таких як ОАЕ та Бахрейн, що відображає нову політичну реальність в регіоні.

3. Мігранти та біженці

Проблеми міграції та біженців стали одними з ключових питань у сучасній арабській політиці, що також змінює політичну лексику. Це питання стало ще більш актуальним після початку арабських революцій, громадянських воєн та економічних криз в Сирії, Лівії, Ємені, Іраці. З’являються нові терміни, такі як:

-“Вигнання” або “експатріація” – в контексті політики щодо біженців.

-“Гуманітарна допомога”, “місії допомоги” – пов’язані з діяльністю міжнародних організацій.

-“Внутрішньо переміщені особи” – цей термін став широко використовуватися в арабських країнах у зв’язку з численними кризами, що призводять до переміщення великих груп населення.

4. Арабський націоналізм і панарабізм

Ідеології арабського націоналізму, соціалізму, а також панарабізму мали значний вплив на політичну лексику протягом 20-го століття, і цей вплив продовжується. Терміни, пов’язані з національною єдністю та арабським братерством, часто з’являються в контексті політичних рухів та національних ініціатив.

-“Арабська єдність”, “панарабізм” – ідеї, що знаходять відгук у різних країнах, особливо під час криз або спроби змінити політичний баланс в арабському світі.

-“Арабська соціалістична революція” – цей термін часто використовувався в контексті боротьби з колоніалізмом і зовнішнім впливом, особливо в період до 1970-х років.

5. Технологічні та медіа зміни

Зростаюча роль соціальних мереж і цифрових технологій у політичному житті арабських країн призводить до виникнення нових термінів, пов’язаних із медіа, інформаційною війною, цифровими платформами, а також новими способами організації протестів та мобілізації громадян. Зокрема:

-“Твіттер-революція” (Twitter Revolution) або “Фейсбук-революція” стали популярними термінами після арабських революцій 2011 року, коли соціальні мережі стали важливими інструментами політичних протестів.

-“Кібер-тероризм”, “кібер-протест” – нові терміни, пов’язані з використанням цифрових платформ для організації протестів або розповсюдження ідеологічних наративів.

6. Зміни в суспільних рухах та ідеологіях

Деякі соціальні та політичні рухи, зокрема ісламські рухи, що стали потужною силою в багатьох арабських країнах після 2010-х років, сприяють появі нових термінів, таких як:

-“Ісламська держава” (ISIS) – термін, що став відомим у зв’язку з ісламським тероризмом і глобальними конфліктами.

-“Ісламський соціалізм” або “ісламський капіталізм” – ідеології, що намагаються поєднати ісламські цінності з певними економічними та політичними ідеями.

Ці події та процеси є лише частиною багатьох факторів, які формують політичну лексику в арабському світі. Вони призводять до постійного розвитку та адаптації мовних засобів, що відображають політичні реалії, і

можуть змінюватися в залежності від конкретної ситуації та історичних умов. Також є і військово-політичні терміни:

1. Військові терміни в арабському світі

Військова лексика в арабській мові включає терміни, пов'язані з різними аспектами війни: від опису бойових дій до термінів, що відображають політичну роль армій у державі. Терміни, пов'язані з бойовими діями та військовою стратегією:

- حرب (ḥarb) — “війна”. Це основний термін для позначення війни, але він має багато варіантів залежно від типу війни: حرب أهلية (ḥarb aḥliyyah) — громадянська війна, حرب تحرير (ḥarb taḥrīr) — війна за визволення, حرب الكرامة (ḥarb al-karāmah) — війна за гідність (так називається війна 1967 року між арабськими країнами і Ізраїлем);

- مواجهة (muwājahah) — “стикання”, “зіткнення”. Цей термін часто використовується для позначення бойових дій або військових конфліктів низької інтенсивності, таких як перестрілки, локальні битви;

- اشتباك (ishtibāk) — “збройне зіткнення” або “сутичка”. Зазвичай застосовується для опису короткочасних бойових дій, часто в межах внутрішніх конфліктів або війни з терористичними групами;

- احتلال (iḥtillāl) — “окупація”. Термін, що використовується для позначення військової окупації територій іншою країною. Наприклад, окупація Палестини, Іраку.

Терміни, пов'язані з військовими операціями та дипломатією:

- عملية (‘amaliyyah) — “операція”. Військові операції мають різну специфікацію залежно від масштабу, як-от عملية عسكرية (‘amaliyyah ‘askariyyah) — “військова операція” або عملية استهداف (‘amaliyyah istihdāf) — “цілеспрямована операція”;

- تحرير (taḥrīr) — “визволення”. Термін, який широко використовувався в арабському світі, наприклад, в контексті визволення від колоніального правління або під час арабських революцій;

- قوة الردع (quwwat al-rad‘) — “сила стримування”. Це важливий термін у військовій політиці, що використовується для позначення сил, які застосовуються для запобігання агресії або втручання з боку іншої держави.

Терміни, пов’язані з військовими альянсами та міжнародними угодами:

- التحالف (al-taḥāluf) — “альянс”. Зазвичай вживається для опису міжнародних або регіональних військових угод. Наприклад, التحالف العربي (al-taḥāluf al-‘arabī) — “Арабська коаліція”, що була створена для боротьби з хуситами в Ємені;

- معاهدة سلام (mu‘āhadat salām) — “мирний договір”. Термін, який позначає угоду, укладену між державами, щоб припинити військові дії, наприклад, معاهدة كامب ديفيد (mu‘āhadat Kāmib Dīfīd) — Кемп-Девідські угоди між Єгиптом та Ізраїлем;

- وقف إطلاق النار (waqf iṭlāq al-nār) — “перемир’я” або “призупинення вогню”. Це термін, що використовується для опису тимчасового припинення бойових дій, досягнутого через дипломатичні переговори.

2. Мовні зміни в контексті військово-політичних подій

Військово-політичні події в арабському світі призводять до виникнення нових термінів і змін у використанні вже існуючих слів. Ось кілька прикладів таких змін:

Трансформація термінів через війни та конфлікти. Події, такі як арабсько-ізраїльські війни, війна в Іраку, Сирійська громадянська війна та війна в Ємені, мали глибокий вплив на мовну практику в арабському світі.

Наприклад:

- الربيع العربي (al-rabī‘ al-‘arabī) — “Арабська весна” — цей термін став популярним у 2010-2011 роках для позначення серії протестів і революцій у арабських країнах. Однак з часом він набув іронічного відтінку, оскільки не всі ці рухи призвели до стабільних демократичних перетворень, а багато з них — до насильства і війни;

- تنظيم الدولة الإسلامية (Tanzīm al-Dawlah al-Islāmīyah) — “Ісламська держава” (ІДІЛ). Цей термін став синонімом тероризму, екстремізму і

насильницької політики, коли ІДІЛ захопив території в Іраку та Сирії. Однак в арабському контексті цей термін став означати не лише організацію, а й глобальний рух екстремістів, що несе загрозу для арабського світу.

Мовні зміни через міжнародні альянси та дипломатичні зміни. Зміни в дипломатичних відносинах, зокрема в контексті нормалізації відносин між арабськими державами та Ізраїлем (угоди Авраама), також змінюють політичну лексику:

- التَطْبِيع (al-taṭbī‘) — “нормалізація”. Термін став широко вживаним після того, як деякі арабські держави підписали мирні угоди з Ізраїлем, що викликало широкі дискусії у політичному та громадянському середовищі;
- المقاومة (al-muqāwama) — “опір”. Цей термін зазвичай використовувався для позначення боротьби арабських народів проти окупації, але після зміни політичної ситуації в деяких регіонах змінилось його використання, залежно від того, яка сторона вважається «опором» (наприклад, у контексті Палестини).

3. Нова військова лексика через сучасні технології та кібер-безпеку

Останнім часом в арабському світі з’являються нові терміни, що стосуються кібербезпеки, цифрових конфліктів та інформаційних війн:

- الحرب السيبرانية (al-ḥarb al-sībrānīyah) — “кібер-війна”. З новими технологіями війни почали приймати нові форми, і цей термін активно використовують у політичних дискусіях щодо захисту національних інтересів в умовах цифрових атак;
- التهديدات الإلكترونية (al-taḥdīdāt al-iliktrūnīyah) — “електронні загрози”. Термін, що використовується для опису кібер-атак на урядові структури, інфраструктуру або приватні підприємства.

Ось бувають і такі зміни з основою всіх напрямків, які можуть бути в арабському світі:

Теоретичні аспекти політичної лексики:

- Визначення та функції політичної лексики;
- Особливості політичної мови в арабському світі.

Історико-культурний контекст:

- Як історичні події вплинули на формування політичної лексики (наприклад, колоніалізм, національно-визвольні рухи, Арабська весна);

- Роль ісламу і національних ідеологій у формуванні лексики.

Політична лексика в різних регіонах арабського світу:

- Порівняння лексики країн Магрибу (Марокко, Алжир, Туніс) з Левантом (Ліван, Сирія, Йорданія, Палестина);

- Особливості політичної лексики в країнах Затоки (Саудівська Аравія, Катар, ОАЕ) і Єгипті;

- Вплив національних діалектів і мовних традицій на політичну лексику.

Вплив глобалізації та медіа:

- Роль сучасних медіа (соціальні мережі, супутникове телебачення) у популяризації політичних термінів;

- Запозичення з інших мов (англійської, французької) і їхній вплив на політичну лексику.

Соціолінгвістичний та когнітивний підходи:

- Вплив соціальних факторів на використання політичної лексики (клас, освіта, регіон);

- Когнітивний аналіз основних політичних метафор і фразеологізмів у різних країнах.

Мова пропаганди та політичної риторики:

- Як політичні лідери різних арабських країн використовують мову для формування суспільної думки;

- Аналіз політичних виступів і промов на прикладах з різних країн.

3.2. Арабська Весна та її вплив на політичну лексику

Арабська весна, яка охопила більшість арабських країн у 2010–2011 роках, стала важливим етапом у розвитку політичних рухів і соціальних змін на Близькому Сході та в Північній Африці. Протести, що виникли внаслідок соціальних, економічних та політичних негараздів, призвели до значних

трансформацій у владарюючих режимах, а також до змін у мовній практиці. Відтак, аналіз сучасної арабської політичної лексики неможливий без врахування впливу арабської весни, яка принесла нові терміни, концепти і форми мовлення.

Так, Арабська весна вплинула на політичну лексику, зокрема на нові терміни, що з'явилися, і на зміни у використанні існуючих термінів. Метою є виявити ключові мовні тенденції, що стали наслідком політичних потрясінь, та дослідити, як ці зміни відображають процеси трансформації політичних і соціальних реалій у арабському світі.

Основні терміни, пов'язані з арабською весною:

Одним із результатів арабської весни стало виникнення нової політичної лексики, яка відображала складність подій і процесів. З'явилися нові терміни, які використовувались в контексті протестів, зміни режимів і боротьби за права. Одними з найбільш поширених були:

– «ثورة» (тавра) — «революція». Цей термін став ключовим у визначенні політичних змін, що відбувалися в країнах, де відбулися масові протестні акції;

– «احتجاج» (ихтідžad) — «протест». Протести стали однією з основних форм вираження політичної незгоди, і цей термін набув широкого поширення;

– «ربيع عربي» (рабі' арабі) — «Арабська весна». Це термін, що став символом цілої низки революцій і протестних рухів у різних арабських країнах;

– «الحرية» (аль-Хурія) — «свобода». Поширене використання цього терміну під час протестів відображало прагнення до демократичних перетворень і свободи слова;

– «ديمقراطية» (дімократія) — «демократія». Після арабської весни цей термін став асоціюватися з ідеєю політичної реформи і змін у структурі влади;

– «استبداد» (істібдад) — «тиранія» або «деспотизм». Цей термін активно використовувався для опису авторитарних режимів, які були змушені покинути свої посади після протестів;

-«خيانة» (хійана) — «зрада». У багатьох країнах постреволуційного періоду термін «зрада» часто використовувався у політичному контексті для позначення дій старих урядів або опозиції.

Вплив Арабської весни на мовні зміни:

Зміни в політичній лексиці можна розглядати як результат глибоких соціальних і культурних перетворень, які стали наслідком арабської весни. У багатьох країнах після початку протестів активно використовувалися соціальні мережі та інші медіа, що сприяло поширенню нової політичної термінології. Лексика протестів відображала нові способи мислення і боротьби за права людини. Одним з наслідків Арабської весни стало виникнення нових термінів і фразеологізмів, які відображали специфіку політичної боротьби, розчарування в старих структурах влади та надії на майбутні зміни. Водночас багато традиційних термінів зазнали змін у значенні. Наприклад, слова «революція» і «свобода» стали мати більш конкретний і часто емоційно заряджений зміст.

Регіональні варіації політичної лексики в арабському світі. Арабська весна вплинула на розвиток політичної лексики не тільки на рівні загальноарабського контексту, а й сприяла появі регіональних варіацій термінів. Залежно від країни, де відбувалися протестні рухи, та від специфіки політичної ситуації, певні терміни набули більшого поширення.

Наприклад:

-В Єгипті ключовими термінами стали «ميدان التحرير» (Майдан аль-Тахрір) — «Майдан Тахрір», що символізував місце протестів і боротьби за демократичні зміни. Цей термін став символом арабської весни в цілому;

-В Тунісі термін «بن علي» (Бен Алі), що стосувався колишнього президента, став синонімом деспотизму та авторитаризму, який був скинутий в результаті протестів;

-В Лівії термін «القذافي» (Каддафі) став символом диктатури, яку повалили повстанці після масових протестів;

-В Сирії нові терміни, пов'язані з військовими діями, як-от «الجيش الحر» (аль-Джіш аль-Харр) — «Вільна армія», активно використовувалися для позначення опозиційних сил, що боролися проти урядових військ Башара аль-Асада.

Вплив арабської весни на медіа та інтернет-лексикон:

Арабська весна також значно вплинула на мовну практику медіа та інтернет-спільнот. Активне використання соціальних мереж, таких як Facebook, Twitter, YouTube, змінило характер політичної комунікації. Лексика, що виникла в інтернет-просторі, часто була більш прямолінійною і емоційною, що відображало швидкість і характер комунікації.

Меми та відеоролики, що швидко ставали вірусними, дозволяли протестувальникам ефективно поширювати політичні меседжі. Це призвело до появи нових сленгових виразів, що активно використовувалися в інтернет-комунікації. Наприклад, вирази як «كلنا مع الثورة» (кулна ма'а аль-таура) — «Ми всі за революцію», стали популярними в соціальних мережах. Але як «Арабська весна» вплинула на кожну країну окремо? Розглянемо деякі варіанти.

Туніс:

-«ثورة الياسمين» (Савара аль-Ясмін) — «Революція жасмину». Термін став символом початку арабської весни, коли в Тунісі відбулася революція, що призвела до повалення президента Зіна аль-Абідіна Бен Алі;

-«حرية» (Харія) — «Свобода». Під час протестів Туніс став символом прагнення до демократичних змін і свобод.

Єгипет:

-«ميدان التحرير» (Майдан аль-Тахрір) — «Майдан Тахрір». Символічне місце протестів у Каїрі, де відбувалися масові акції проти режиму Хосні Мубарака;

-«إزاحة مبارك» (Ізаха Мубарак) — «Повалення Мубарака». Термін став синонімом революції і боротьби проти авторитарного режиму;

-«الحرية والعدالة» (Харія ва аль-‘Адала) — «Свобода і справедливість».

Лозунг протестів, що відображав прагнення до демократичних реформ.

Лівія:

-«ثورة 17 فبراير» (Савара 17 Фебруар) — «Революція 17 лютого». Назва революції, що призвела до повалення Муаммара Каддафі;

-«الجيش الحر» (Аль-Джіш аль-Харр) — «Вільна армія». Термін, що позначав сили опозиції, які боролися з урядом Каддафі.

Сирія:

-«ثورة الحرية» (Савара аль-Хурія) — «Революція свободи». Вживаний термін під час протестів 2011 року проти режиму Башара аль-Асада;

-«الجيش السوري الحر» (Аль-Джіш аль-Сурі аль-Харр) — «Вільна сирійська армія». Термін, що позначав опозиційні сили, які воювали з урядовими військами;

-«الأسد أو نحرق البلد» (Аль-Асад ау нахрак аль-Балад) — «Асад або ми спалимо країну». Це стала популярна фраза під час протистояння в Сирії, що відображала радикалізацію конфлікту.

Ємен:

-«ثورة 2011» (Савара 2011) — «Революція 2011 року». Термін для позначення протестів, які призвели до зречення президента Алі Абдалли Салеха;

-«الربيع اليمني» (Аль-Рабі’ аль-Ємені) — «Єменська весна». Позначення протестів, що стали частиною загальної хвилі арабських революцій.

Алжир:

-«الحراك الشعبي» (Аль-Харак аш-Ша’бі) — «Народний рух». Термін, що став популярним після масових протестів, що почалися у 2019 році і були пов’язані з вимогами змін і повалення старих політичних еліт, хоч і не є частиною безпосередньої арабської весни. Але таким чином революції вплинули на світогляд Алжиру.

Марокко:

-«20 Февраль» (20 فبراير) — «20 лютого». Це був день початку протестного руху в Марокко, що вимагав політичних реформ і боротьби з корупцією;

-«الإصلاح» (Іслах) — «Реформа». Поширене використання цього терміну на вимогу протестувальників, які прагнули демократичних змін.

ОАЕ:

-В Об'єднаних Арабських Еміратах терміни, пов'язані з протестами, використовувалися лише обмежено через суворі репресії уряду щодо будь-яких форм опозиції, але вони відображали загальноарабські тенденції.

Саудівська Аравія:

-«الربيع العربي» (Рабі' арабі) — «Арабська весна». Хоча в Саудівській Аравії протести були жорстко придушені, термін арабської весни використовувався для позначення революційних процесів у сусідніх країнах.

Кувейт:

-«الربيع الكويتي» (Рабі' аль-Кувейт) — «Кувейтська весна». Хоча в Кувейті не відбулося серйозних революцій, термін був використаний для опису локальних протестів.

Бахрейн:

-«ثورة البحرين» (Савара аль-Бахрейн) — «Революція Бахрейну». Бахрейн був одним з тих регіонів, де протести вимагали демократичних змін і прав меншин.

Ірак:

-«ثورة العراق» (Савара аль-Ірак) — «Революція Іраку». Ірак пережив хвилю протестів, спричинених невдоволенням з приводу корупції та нестабільності.

Палестина:

-«الربيع الفلسطيني» (Рабі' аль-Фаластіні) — «Палестинська весна». В Палестині термін використовувався для позначення протестних рухів, хоча країна була сильно обмежена через зовнішні фактори.

Ліван:

-«ثورة 17 تشرين» (Савара 17 Тишрін) — «Революція 17 жовтня». Ліван став свідком значних протестів після 2019 року, які мали корені в арабській весні.

Туреччина:

-Хоча Туреччина не є частиною арабського світу, термін «арабська весна» часто використовувався в контексті сусідства та політичних змін у регіоні, що мали відголоски на внутрішню політику Туреччини.

Зміна акценту на демократичні ідеали:

Під час протестів терміни, пов'язані з демократією, правами людини і свободою, набули значення, яке до цього часу було рідко чутним у багатьох арабських країнах. Термін «ديمقراطية» (дімократія), який до цього вважався віддаленим або навіть небезпечним для авторитарних урядів, став ключовим у мовленні протестувальників. Демократія більше не асоціювалася тільки з західними ідеями, але стала частиною політичної боротьби в арабському світі.

Перехід від термінів «тиран» та «деспот» до більш конкретних ідентифікацій:

Термін «استبداد» (істібдад) — «тиранія», який використовувався для опису авторитарних режимів, став основним у політичних дискусіях під час протестів. Протестувальники почали конкретизувати деспотичні політичні режими, називаючи їхні імена: «مبارك» (Мубарак), «بن علي» (Бен Алі), «القذافي» (Каддафі) — що стало прямим нападом на особистості, що символізували ці режими.

Активне використання нових форм комунікації та термінології:

З появою соціальних мереж і мобільних технологій, лексика протестувальників стала відображати нові форми комунікації:

-«هاشتاغ» (хаштаг) — слово, що стало популярним під час організації протестів через соціальні мережі, особливо в Twitter. Наприклад, #Jan25 став міжнародно відомим хештегом, який позначав день, коли почалися великі протести в Єгипті;

«فيسبوك» (Facebook) та «تويتر» (Twitter) стали не тільки платформами для комунікації, але й символами сучасної політичної боротьби. Соціальні мережі стали інструментом для організації протестів і викриття корупції та порушень прав людини.

Зміни у ставленні до терміну “революція”:

Термін «ثورة» (тавра) — «революція», який раніше часто асоціювався з насильницькими повстаннями, змінив своє значення під час арабської весни. Він став символом боротьби за свободу, гідність і права людини. Багато країн, де відбувалися протести, почали використовувати цей термін для самовизначення нових політичних рухів.

Термінологія “мирних протестів”:

Замість терміну «ثغاب» (шагаб) — «бунт» або «бесладок», що раніше мав негативний відтінок і асоціювався з насильством, протестувальники почали активно використовувати термін «احتجاج سلمی» (іхтідžad салмі) — «мирні протести». Це підкреслювало прагнення змінити політичний курс без насильства, використовуючи ненасильницькі методи боротьби.

Виникнення нових політичних рухів і партій:

Арабська весна стала поштовхом до створення нових політичних рухів, які часто мали свою специфічну термінологію. Наприклад:

-У Єгипті було сформовано рух «تمرد» (Тамарруд) — «Непокора», який закликав до відставки Мубарака і пізніше до протестів проти уряду Мухаммеда Мурсі;

-В Тунісі виник «نداء تونس» (Нідаа Туніс) — політичний рух, який став важливою силою після революції, що включала в себе широку палітру політичних ідей, від ліберальних до ісламістських.

Зміна термінів, пов'язаних з насильством і конфліктами:

Під час Арабської весни акцент на насильницькі методи боротьби став чіткіше виражений, особливо в контексті Лівії та Сирії. Так, терміни на кшталт «حرب أهلية» (харб ахлія) — «громадянська війна» і «إرهاب» (ірхаб) — «тероризм» набули нових відтінків значення в умовах тривалих конфліктів. У Лівії та Сирії

протестувальники зіткнулися з активним використанням військової сили урядами, що призвело до значного поширення цих термінів.

Зміна ставлення до міжнародного втручання:

Термін “التدخل الدولي” (аль-тадахуль аль-долій) — «міжнародне втручання» змінив своє значення в контексті арабської весни. Спочатку багато арабських лідерів використовували цей термін, щоб звинувачувати зовнішні сили в спробах впливати на внутрішні справи своїх країн, однак пізніше ці самі терміни використовувалися для виправдання іноземного втручання, як, наприклад, у Лівії, де ООН санкціонувала авіаудари для підтримки повстанців.

Виникнення термінів, що описують процеси переходу:

У постреволюційний період з'явилися нові терміни для опису політичних реформ і перехідних процесів:

–“الانتقال الديمقراطي” (аль-Інтікал аль-Дімократі) — «демократичний перехід». Цей термін використовувався для позначення переходу від авторитарних режимів до демократичних структур влади, який став основною темою після революцій у Тунісі, Єгипті та інших країнах;

–“العدالة الانتقالية” (аль-’Адаля аль-Інтікалія) — «перехідна справедливість». Цей термін став популярним після революцій, коли виникла потреба розглядати правові та моральні наслідки політичних репресій, що мали місце під час попередніх режимів.

Виникнення терміну «політичний ісламіст»:

З розвитком політичних рухів ісламістів після арабської весни, зокрема в Єгипті (Мусульманське братство), Тунісі (Еннахда), а також в Лівії, почала широко використовуватися термін “إسلام سياسي” (Іслам саясі) — «політичний іслам», що позначав спроби поєднати політику та ісламські принципи в державному управлінні.

3.3. Роль соціальних медіа в трансформації політичній лексики

Сучасна арабська політична лексика зазнає значних змін, зокрема через вплив соціальних медіа, які стали потужним каналом комунікації в арабському світі. Платформи на кшталт Twitter, Facebook, Instagram і YouTube сприяють формуванню нових політичних термінів та понять, а також змінюють спосіб взаємодії політиків, громадян і медіа. Вплив соціальних медіа на політичну лексику арабських країн можна пояснити кількома ключовими аспектами.

Демократизація політичного дискурсу:

Соціальні медіа значно спростили доступ до політичної інформації та дозволили громадянам безпосередньо брати участь у політичних дебатах. У традиційних медіа політичні висловлювання часто були обмежені елітними колами або державними структурами, в той час як соціальні медіа сприяли ширшому доступу до політичного словника. Люди, незалежно від соціального статусу або географічного розташування, можуть висловлювати свої погляди, пропонувати нові терміни і навіть змінювати існуючі політичні визначення. Таким чином, соціальні медіа стали своєрідною “платформою” для креативної трансформації політичної лексики.

Глобалізація термінів і концептів:

Однією з важливих рис соціальних медіа є їх глобальна природа. Термінологія, що виникає в політичних дискусіях в одній країні або регіоні, може швидко поширюватися в інші частини арабського світу. Це сприяє зростанню популярності певних політичних концептів, таких як “арабська весна” (ربيع العرب), “тероризм” (الإرهاب), або нових термінів, що описують політичні рухи, наприклад, “хештег революції” (هاشتاغ الثورة). Завдяки соціальним медіа, ці концепти набувають універсального значення в арабському дискурсі, що, в свою чергу, веде до зменшення регіональних мовних бар’єрів.

Виникнення нових термінів і мови протесту:

З появою соціальних медіа в арабському світі особливу роль відіграє мова протесту, яка активно поширюється через хештеги та інші цифрові платформи. Наприклад, терміни як “арабська весна” чи “Тахрір” стали синонімами революційних змін, в той час як нові вирази, такі як “фейсбук-революція” (ثورة الفيسبوك), стали символами цифрової політичної мобілізації. Термінологія, що виникає в контексті протестних рухів, часто є результатом креативного переплетення місцевих слів з глобальними концептами.

Регіональні варіації та адаптація термінів:

Соціальні медіа також призвели до появи регіональних варіацій політичної лексики. Хоча терміни можуть поширюватися по всьому арабському світу, вони часто набувають різного значення залежно від культурних, соціальних і політичних контекстів конкретних країн. Наприклад, під час протестів в Єгипті термін “Тахрір” асоціювався з площею Тахрір в Каїрі, яка стала символом народної боротьби, тоді як в Тунісі він може нести інше значення, пов’язане з історією національної боротьби за незалежність.

Змішування мов і вплив англійської мови:

Соціальні медіа сприяли змішуванню арабської мови з іншими мовами, особливо з англійською, що також позначається на політичній лексиці. Термінологія, яку раніше було важко уявити в арабському дискурсі, наприклад, такі як “хештег” (هاشتاغ) або “тренд” (ترند), стали широко використовуватися в політичних дебатах, сприяючи тому, щоб політичні терміни ставали більш інтернаціоналізованими. Це з одного боку допомагає створити більш глобальний політичний лексикон, а з іншого — призводить до появи нових форм вираження, що характерні лише для цифрового середовища.

Мобілізація молоді і нова політична свідомість:

Варто відзначити, що соціальні медіа стали основним інструментом політичної мобілізації молоді в арабських країнах. Молодь, яка активно користується платформами, здатна формувати нові політичні наративи та терміни, що відображають їхню специфічну політичну свідомість. Термінологія, що використовується молодими активістами, може відрізнитися

від традиційної політичної мови, оскільки вона більше орієнтована на інновації та експресивність.

Соціальні медіа справили значний вплив на політичну лексику в арабському світі, допомагаючи трансформувати традиційні політичні концепти та вводити нові терміни, які стали символами змін, протестів і революцій. Ось кілька прикладів впливу соціальних медіа на політичну лексику в різних арабських країнах:

Сирія:

-“Фейсбук революція” (ثورة الفيسبوك) — У контексті сирійської революції соціальні медіа використовувались як основний інструмент мобілізації протестувальників проти режиму Башара аль-Асада;

-“Шабіха” (الشبيحة) — Термін, який означає парамілітарні загони, що підтримували режим Асада, став популярним у соцмережах через численні повідомлення про насильство.

Алжир:

-“Бархам” (برحمان) — Термін став популярним під час протестів 2019 року, де використовували його як заклик до відставки президента Абделазіза Бутефліки.

Йорданія:

-“Гарер аль-Шабаб” (حراك الشباب) — Це термін, що описує молодіжні рухи, які використовували соціальні медіа для організації протестів проти економічної та політичної несправедливості;

- “Хаштаг протесту” (هاشتاغ الاحتجاجات) — Активно використовувані хештеги під час акцій протесту в країні.

Оман:

-“Махр” (المحر) — Під час протестів в Омані 2011 року цей термін був використаний для позначення невдоволення соціальними умовами і урядовими політиками;

-“Тарік аль-Істикляль” (طريق الاستقلال) — Терміни, що відображають прагнення до політичної незалежності та соціальних змін.

Катар:

-“Наша арабська весна” (ربيعنا العربي) — Використовувався для позначення підтримки арабських протестів, зокрема в Лівії та Єгипті;

-“Транзакція аль-Таазіз” (تعزير التغيير) — Термін, що позначає підтримку соціальних і політичних змін у країні через цифрові платформи.

Судан:

-“Суданська революція” (ثورة السودان) — Використовувався під час протестів, які призвели до усунення президента Омара аль-Башира в 2019 році;

-“Інтеграція” (الاندماج) — Термін став важливим після усунення військової хунти та початку перехідного уряду.

Палестина:

-“Інтіфада” (انتفاضة) — Термін, що асоціюється з палестинським опором проти ізраїльської окупації. У соцмережах активно використовувалося для організації протестів;

-“Хаштаг Єрусалим” (هاشتاغ القدس) — Стало популярним серед палестинських активістів на платформах для висловлення протесту проти дій ізраїльських сил.

Мавританія:

-“Аль-Іслах” (الإصلاح) — Терміни, що відображають вимоги до демократичних реформ в країні, стали популярними через активність в соцмережах.

Кувейт:

-“Аль-Хурум” (الحرم) — Терміни, що вказують на відмінності між елітами та більш широкими верствами населення, набули популярності через політичні обговорення в соцмережах.

Інші країни (Саудівська Аравія, Об’єднані Арабські Емірати, Катар, Кувейт, Бахрейн, Лівія, Судан, Сирія):

-“Вільний звіт” (تقارير حرة) — Термін, що використовується для позначення незалежних новин, які можуть бути обмежені в традиційних медіа. Ще через медіа впливає і негативний ефект, такий як пропаганда, війни та

назви політичних терористичних організацій та партій, які трансформувались через військові події у медіа та навпаки. Розглянемо ці назви та їх вплив у медіа(багато каналів транслюють їх дії вчинки, в основному у авторитарних країнах та лояльних країнах, які мають спільний світогляд та думку щодо ісламу та війни з Ізраїлем).

Що ж, у сучасній арабській політичній лексиці широко використовуються назви терористичних організацій, особливо у контексті обговорень безпеки, боротьби з тероризмом, політичних конфліктів та міжнародної політики. Ось кілька прикладів термінів, що позначають відомі терористичні угруповання в арабському світі:

1. داعش (ДАШ)

- الدولة الإسلامية في العراق والشام (al-Dawla al-Islamiyya fi al-Iraq wa al-Sham)

– Ісламська держава Іраку та Леванту.

- Це арабська назва терористичної організації, відомої на Заході як "Ісламська держава" (ІДІЛ або ISIS). Аббревіатура داعش (DAESH) стала загальноживаною як серед політиків, так і в засобах масової інформації.

2. القاعدة (11 вересня) ,Аль-Каїда)* (2001р)

- قاعدة الجهاد (Qa'idat al-Jihad)– Основна база джихаду.

- Назва глобальної терористичної організації, заснованої Осамом бен Ладеном, відома своїми терактами по всьому світу, включаючи атаку 11 вересня 2001 року.

3. حزب الله (Хезболла)

- حزب الله (Hizb Allah)– Партія Бога.

- Це шиїтська воєнізована організація та політична партія в Лівані, яка має військове крило і вважається терористичною організацією багатьма країнами, хоча в арабському світі її статус є суперечливим. Також вона як і багато інших терористичних організацій спонсорується Іраном(Ісламська Республіка).

4. جبهة النصرة (Джабхат ан-Нусра)

Jabhat al-Nusra li-Ahl al-Sham) – Фронт підтримки) جبهة النصرة لأهل الشام -

народу Леванту.

- Ця організація, пов'язана з Аль-Каїдою, діяла переважно в Сирії і брала активну участь у громадянській війні.

5. أنصار بيت المقدس)) Ансар Бейт аль-Макдіс)

- أنصار بيت المقدس) – Прихильники Єрусалимського (Ansar Bayt al-Maqdis)–

дому.

- Єгипетське терористичне угруповання, що діяло на Синайському півострові і пізніше приєдналося до Ісламської держави.

6. بوكو حرام)) Боко Харам)

- جماعة أهل السنة للدعوة والجهاد) (Jama'at Ahl al-Sunnah li-Da'wa wa-l-Jihad) –

Група людей сунницького походження для проповіді та джихаду.

- Хоча це угруповання базується в Нігерії, його діяльність і пропаганда часто обговорюються в арабських медіа через транснаціональний характер тероризму.

7. الحوثيون) Єменська повстанська армія) Хусити)

- أنصار الله.) Прихильники Аллаха.) (Ansar Allah) –

- Воєнізоване угруповання з Ємену, яке бере участь у громадянській війні в країні і отримує підтримку з Ірану. Багато країн вважають їх терористичною організацією через атаки на мирних жителів і військові цілі. Також вони мають наміри воювати(та воюють) з Саудівською Аравією та Єгиптом через налагоджені відносини з Ізраїлем.

8. الجماعة الإسلامية المسلحة) Збройна ісламська група)

- الجماعة الإسلامية المسلحة) Збройна (al-Jama'a al-Islamiyya al-Musallaha) –

ісламська група.

- Це алжирське терористичне угруповання, яке діяло під час громадянської війни в Алжирі в 1990-х роках.

9. جماعة الإخوان المسلمين) Брати-мусульмани)

- الإخوان المسلمون.) Брати-мусульмани.) (al-Ikhwān al-Muslimūn)–

- Хоча це ісламістський рух, що має політичну складову, у деяких країнах його визнано терористичною організацією, як, наприклад, у Єгипті та Саудівській Аравії.

Отже, що ми ще маємо:

-Коротке введення: що таке терористичні організації в арабському світі, їх вплив на політичну ситуацію та лексикон та трансформація через медіа у політичну лексику ;

-Зазначення важливості медіа в сучасних політичних процесах, особливо в арабських країнах, де ЗМІ можуть як формувати, так і відображати політичну реальність;

-Визначення розділу: дослідження, як терористичні організації та їх риторика впливають на політичну лексику і медіа, а також зворотний вплив ЗМІ на ці організації.

Терористичні організації як суб'єкти політичної лексики:

-Визначення ролі терористичних партій (наприклад, "Ісламська держава", "Аль-Каїда", "ХАМАС" та інші) у створенні або трансформації політичної лексики;

-Опис риторики, яку вони використовують: як терористичні організації вводять нові терміни, зміщують значення існуючих слів, створюють ідеологічну атмосферу;

-Наприклад, як терміни типу "джихад", "шахід", "халіфат" набули нових значень у контексті діяльності таких груп.

Вплив терористичних партій на арабське медіаполе:

-Як терористичні організації використовують медіа для пропаганди своїх ідеологій і політичних цілей;

-Роль нових медіа (соціальні мережі, інтернет) у поширенні терористичної риторики;

-Аналіз того, як офіційні медіа (державні та приватні канали, газети) реагують на риторику терористичних груп. Як ці ЗМІ змінюють або адаптують свою мову у відповідь на загрози або натиск з боку терористичних організацій;

-Приклади впливу на арабську політичну лексику через новини, ток-шоу, а також інтернет-платформи.

Зворотний вплив медіа на терористичні організації:

-Як медіа в арабському світі можуть змінювати або трансформувати риторичну терористичних груп;

-Підкреслення того, як групи реагують на репрезентацію їх дій у ЗМІ, чи адаптують свою пропаганду відповідно до того, як їх зображують у міжнародних новинах;

-Приклад використання медіа для легітимізації чи делегітимізації терористичних актів і організацій.

Регіональні варіювання політичної лексики в контексті терористичних партій:

-Наміри того, як терористичні організації використовують різні терміни в залежності від регіону (Сирія, Ірак, Лівія, Єгипет та ін.);

-Як різні арабські країни (або навіть їх окремі регіони) сприймають терористичні лексеми, враховуючи культурні, соціальні та політичні особливості;

-Приклад різних політичних контекстів у різних арабських країнах, де терміни, які використовуються терористичними групами, можуть мати різні відтінки значень.

Приклад регіональної політичної лексики:

-Поглиблений аналіз кількох термінів, які стали популярними через вплив терористичних партій в конкретних країнах або регіонах.

Наприклад:

-Вживання терміну “халіфат” в Іраку і Сирії в контексті “Ісламської держави”;

-Використання терміну “шахід” у різних контекстах в Лівані та Палестині, де цей термін може мати релігійно-політичне навантаження;

-Зміна значень слів, пов'язаних з поняттями “мученик”, “священна війна” тощо в риторикі різних арабських країн.

Всі ми знаємо, що на додаток цього(більшість цих країн спонсорується Іраном, який часто світиться і медіа, особливо в арабському світі, воює з Ізраїлем і допомагає терористам як проксі-військам. Це також трансформує регіони у терористичний лексикон, а слова по типу «шахід» стали відомими не тільки в країнах Арабського Сходу, а й в Україні і Європі.

Підсумок взаємодії між терористичними групами, медіа та політичною лексикою є досить великим і досяг великої трансформації на просторах телеканалів, соціальних мереж та газетах.

Також вивчимо вплив одного відомого каналу в арабському світі:

Вивчення впливу арабського телеканалу Al-Jazeera на терористичні організації та їх риторик у соціальних медіа є важливим аспектом розуміння сучасної політичної лексики та медіа-стратегії. Al-Jazeera, зокрема, є одним із основних міжнародних арабських каналів, який має величезний вплив на арабську аудиторію та на медіа-пейзаж у арабському світі загалом. Далі наведені основні моменти, які стосуються цього впливу.

Al-Jazeera та терористичні організації: Взаємодія та взаємний вплив

Al-Jazeera стала відомою завдяки своєму критичному підходу до політичних режимів та, водночас, наданням значного часу для представлення різних поглядів, у тому числі поглядів терористичних організацій. Канал використовується як майданчик для висвітлення ідеологічних послань і заяв з боку терористичних груп. Важливо розуміти, як медіа можуть впливати на риторик цих груп і як вони адаптуються до медіа-викликів.

Використання каналу терористичними організаціями:

-Al-Jazeera неодноразово транслював заяви представників терористичних організацій, таких як “Аль-Каїда” чи “Ісламська держава” (ISIS). Вони використовували цей канал для поширення своїх ідеологічних послань, що допомагало їм не лише привертати увагу до своїх цілей, а й створювати образ “легітимності” у світі;

-Наприклад, після терактів 11 вересня 2001 року Al-Jazeera отримала ексклюзивні інтерв'ю з представниками Аль-Каїди, що сприяло поширенню їхніх ідеологічних наративів і риторики серед арабського населення.

Вплив на риторіку терористичних груп:

-Медіа-майданчики на зразок Al-Jazeera можуть формувати політичний дискурс, а також адаптувати і трансформувати терміни та концепти, що використовуються терористами. Трансляція заяв або пропагандистських роликів може змінювати сприйняття деяких термінів;

- Наприклад, терміни, як “джихад”, “шахід” чи “халіфат”, часто з'являються в риторичному полі ідеологій терористичних груп і через трансляцію на такому каналі можуть набути більш широкого вжитку серед арабської аудиторії.

Al-Jazeera як платформа для терористичних груп:

-Al-Jazeera також викликає суперечки через свою політику відкритості до різних політичних поглядів, у тому числі до радикальних. Водночас канал зазвичай підкреслює свою нейтральність, хоча його трансляції неодноразово ставали об'єктом критики за те, що вони надають терористичним групам платформу для поширення своїх ідеологій;

-В той же час, важливо зазначити, що Al-Jazeera не підтримує насильство і тероризм, але її прагнення до журналістської свободи може призводити до висвітлення радикальних груп, що, з одного боку, підвищує обізнаність про їхню діяльність, а з іншого — дозволяє цим організаціям використати канал для пропаганди.

Взаємодія з соціальними медіа та новими технологіями:

-Al-Jazeera активно використовує соціальні медіа, зокрема Twitter, Facebook, YouTube, для поширення своїх матеріалів і залучення аудиторії. Водночас терористичні організації використовують ці ж платформи для пропаганди, що створює певну синергію між традиційними медіа (як-от Al Jazeera) і новими медіа;

-Канал неодноразово надавав майданчик для відео та заяв терористичних груп, що потім поширювались через соціальні мережі, ставши вірусними.

Al-Jazeera як вплив на терористичні групи:

-Водночас, вплив медіа, таких як Al-Jazeera, може також бути зворотним. Терористичні групи, усвідомлюючи, що Al-Jazeera — один з найбільших каналів для трансляції їхніх повідомлень, почали адаптувати свої тактики для того, щоб бути більш ефективними в медіа-просторі. Це включає розробку відеоматеріалів, які мають високу емоційну напругу та драматичний зміст, щоб забезпечити більший ефект у ЗМІ;

-Також варто зазначити, що арабські медіа (особливо Al-Jazeera) мають значний вплив на те, як терористичні організації представляють свої дії на міжнародній арені, а також як це сприймається в арабському світі та за його межами.

Політичні наслідки для арабських країн:

-Враховуючи велику популярність Al-Jazeera, канал впливає не лише на риторику терористичних груп, але й на політичну ситуацію в арабських країнах. У деяких випадках критика держав і політичних лідерів через канали на кшталт Al-Jazeera може стимулювати радикалізацію частини населення, а в інших випадках — провокувати владу на жорсткі заходи для обмеження свободи слова або медіа.

Також інший вплив медіа на трансформацію політичної лексики в арабському світі значною мірою пов'язаний з рядом каналу, які мають великий вплив на громадську думку та політичні процеси в регіоні. Окрім Al Jazeera, існують інші важливі медіа-майданчики, що також формують політичний дискурс і активно впливають на політичну лексику арабського світу. Ось кілька з них:

Al-Arabiya

-Al-Arabiya — це один із найбільших арабських новинних телеканалів, який належить Саудівській Аравії. Він конкурує з Al-Jazeera за вплив на арабську аудиторію, хоча й має більш консервативну орієнтацію;

-Канал активно висвітлює важливі політичні події в арабському світі, зокрема в Саудівській Аравії, ОАЕ та інших країнах Перської затоки, часто з акцентом на підтримку існуючих політичних режимів і контртерористичну риторику;

-Вплив Al- Arabiya на політичну лексику можна простежити в термінах, пов'язаних із боротьбою з тероризмом, суфізмом, радикалізацією, а також риторикою щодо “істинного ісламського світу” в контексті політики щодо Ірану, йеменської війни та Сирії.

MBC Group

-MBC Group — це медіа-гігант, що має кілька каналів, включаючи MBC1, MBC Action, MBC Drama, Al-Arabiya, а також різні інші платформи для надання новин і розважального контенту;

-Відзначається високим рівнем популярності серед арабської аудиторії, а також значним впливом на медіа-простір в Саудівській Аравії та інших країнах Перської затоки;

-Вплив MBC на політичну лексику проявляється в тому, як канал передає інформацію про арабські революції, соціальні рухи та конфлікти, зокрема у таких термінах, як “арабська весна”, “народні протести”, “репресії”, “демократичний процес” тощо.

France 24 Arabic

-France 24 Arabic — арабськомовний підрозділ французького міжнародного новинного телеканалу. Канал надає глобальний погляд на події в арабському світі, висвітлюючи як міжнародні, так і регіональні питання;

-Канал використовує французький підхід до висвітлення подій, що іноді призводить до трансформації політичної лексики в арабському контексті,

зокрема через використання таких термінів, як “демократія”, “свобода”, “права людини” в контексті арабських революцій та суспільних змін;

-Зокрема, France 24 Arabic вносить зміни в сприйняття таких термінів, як “переходи до демократії” чи “середина шляху”, надаючи їм більш західну ідеологічну фарбу.

Al-Mayadeen

-Al-Mayadeen — це панарабський новинний канал, який базується в Лівані і часто має близькі зв'язки з такими силами, як «Хезболла» та іранські політичні організації;

-Вплив цього каналу на політичну лексику арабського світу значний, зокрема у тому, як він представляє політичні конфлікти, наприклад, в Сирії чи Лівані;

-Канал активно просуває ідеї «антиімперіалізму», “підтримки боротьби за визволення”, “проти західного втручання”, що формує політичні наративи та концепти у країнах, що мають подібну ідеологічну орієнтацію.

Sky News Arabia

-Sky News Arabia — спільне підприємство між британським телеканалом Sky News і кількома арабськими інвесторами. Канал був створений з метою надання новин для арабської аудиторії в сучасному форматі;

-Канал має великий вплив на арабську політичну лексику через висвітлення важливих політичних подій в арабському світі, таких як конфлікти, революції, права людини, а також через використання сучасної термінології, пов'язаної з демократією, правами людини, громадянськими протестами;

-Sky News Arabia активно використовує такі терміни, як “реформи”, “політична стабільність”, “глобальне управління”, що дозволяє трансформувати політичну риторичку в арабському контексті.

7Al-Hurra

-Al-Hurra — це американський арабський канал, який є частиною підрозділу U.S. Agency for Global Media. Канал фінансується урядом США і

має на меті просування американських цінностей та демократичних ідеалів в арабському світі;

-Через свою орієнтацію на демократію і політичні реформи, Al-Nurra активно використовує терміни, пов'язані з реформами, політичними процесами, правами людини та змінами в арабських країнах;

-Вплив цього каналу можна побачити в поширенні термінів, таких як “перехід до демократії”, “права жінок”, “глобальна безпека”, що також впливає на зміни в політичній лексиці в арабському світі.

ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ

У третьому розділі нашої роботи, ми побачили та розглянули основні засоби впливів сучасної арабської політичної лексики через історію та революцій до каналів та назв терористичних організацій та дійшли до висновку, що всі ці події дискурс перетинається з радикальними наслідками, військовим, політичним та іншими видами політичного дискурсу. Це спричиняє впровадження політичної лексики з цих напрямів в соціальну та терористичну сферу. Збіжності найбільше помітні між медіа і правами за свободу через подібні канали, де вони функціонують. Це особливо видно у конституційному процесі, при підписанні міжнародних політичних аспектів, які на високому рівні, але у більшості випадків призводять до війн.

Аналізуючи досліджену політичну сучасну лексику арабської мови, можна зробити висновок про те, що її розвиток відбувається у взаємодії з різними засобами автократії, війнами та боротьбі за свободу, впливу демократії на масивну частину арабського світу та термінів, такими як «соціальні мережі», калькування та запозичення з інших мов. Незважаючи на прагнення політиків арабської мови до радикальності, спостерігається приріст іноземної лексики, що впливає на сучасну арабську термінологію, зокрема у науково-технічній сфері. В цілому, відкритість до нової лексики відображає розвиток арабської мови та її адаптацію до сучасних глобальних реалій та життя в реаліях з медіа, ЗМІ, війнах та визвольних рухів.

Загальний контекст політичної картини відображає його важливу роль як основного інструменту зовнішньополітичної та дипломатичної діяльності держав. Це не тільки для встановлення письмових офіційних відносин між державами або встановлення миру, а й відображають їх позицію щодо ключових міжнародних питань, відображаючи професіоналізм політичної служби та силу державного апарату. Розділення влади на два табори, вказує на дві головні напрямки політиків – взаємодія між закордонними

дипломатичними представництвами та внутрішнє спілкування з офіційними та недержавними структурами. У цілому, політична документація є ключовим інструментом для забезпечення ефективних зовнішньополітичних відносин та координації міжнародних процесів, виконуючи важливу роль на сучасній міжнародній арені.

Було визначено, що нестабільність викликає як громадські війни, так і збройно-військові конфлікти, які призначені для встановлення автократної влади, має велике значення, як і зміст самого політичного документа. В арабському світі існує велика різноманітність видів та форм правління, які відображають політичну ландшафтну картину цього регіону. Нами були наведені приклади формов різних регіонів до соціальних медіа та окремо виділені позначки терористичних організацій і до осіб з монархічним статусом та ісламського духовенства.

Однією з особливостей арабської політичної термінології є її неоднорідність з точки зору географічних меж функціонування термінів. Так, поряд із загальноарабськими термінами існує значна кількість термінів, що вживаються тільки або переважно в одній чи кількох арабських країнах.

Розглянувши загальні характеристики структури, семантики та функціонування арабської політики та термінології, можемо констатувати, що ця терміносистема постійно розвивається, збагачується та зазнає природних змін у зв'язку з поширенням арабської мови, як і нова лексика у 21 столітті.

ВИСНОВКИ

У результаті нашого дослідження ми дійшли наступних висновків:

Політика – це слово або вираз, що використовується для номінації спеціалізованих, окремих понять в конкретній галузі науки, техніки, мистецтва або іншої сфери людської діяльності. Терміни є основою мовних знаків, які забезпечують точність і чіткість спілкування в цих областях разом з загальноживаною лексикою (наприклад сучасна політична лексика)

Кожна сфера людської діяльності має свою систему понять, яка відображається в унікальній системі політики цієї галузі. Терміни – це особливі слова і вирази, що називають спеціальні поняття у сучасному світі та в науці, техніці, мистецтві та інших сферах, і вони відрізняються від загальноживаних слів. Основними вимогами до сучасної лексики є системність, наявність чіткого визначення, багатозначність та конкретність всередині терміносистеми, вплив тих чи інших ознак, медіа, революції, війни, тощо. А також адаптація до понять певної галузі, точність та лаконічність.

Кожен термін належить до конкретної групи у певній галузі, і його задум визначається місцем в цьому регіоні. Терміносистема має свою структуру, що відрізняється від загальної мовної діалектики, але вона є важливим інструментом для точного і зрозумілого спілкування в повсякденному житті.

Історія політиків налічує кілька сотень термінів і з кожним роком поповнюється новими значеннями. Змінювалися та еволюціонували традиції стилю політиків та переговорів, також зросла роль учасників тероризму у міжнародної комунікації. У зв'язку з цим виникає потреба в розкритті закономірностей та унікальності аналізу це став «сучасний політичний дискурс».

Дипломатія представляє собою діяльність між агресором та миротворцем, але зачасту це спричиняло регіоналі та міжнародні війни та конфлікти, які тривають і зараз. І не включаючи ведення переговорів, укладання міжнародних меморандумів, аналіз лексики може бути у світових

відносинах тощо. Це офіційна заява глав держав і органів влади, дипломатичних місій за кордоном, делегацій на міжнародних зустрічах, спрямована на втілення зовнішньополітичних цілей та захист інтересів держави. Керівництво автократних держав та діяльність військового тероризму зазнало поразки, в деяких країнах автократичні режими зберегли свою владу, а глави-тирани продовжують управляти державами або урядами(тимчасовими) та покладаються на силу та військову ескалації, на відміну від демократії. У свою чергу, медіа-політичний дискурс перетинається з іншими видами дискурсу (науковим, політичним, юридичним, військовим і т.д.). Однак у цьому є проблема пропаганди та поповнення інформації громадськими війнами у дискурсі, є певні мовні рамки, які обмежують цензурну лексику, бажаний стиль написання є соціальні мережі через канали, телебачення та такі засоби як «фейсбук», «твітер», «інстаграм».

Сучасна стандартна арабська мова, відома також як «Modern Standard Arabic», є офіційною мовою в багатьох арабських країнах. Сучасна стандартна арабська мова використовується як літературна, в ЗМІ, освіті, а також у розмовному спілкуванні, зокрема в публічних і релігійних контекстах. Особливо в соціальних мережах, арабська мова зараз переживає дуже швидкий і глибокий розвиток, не тільки в словниковому запасі.

Після початку війн з Ізраїлем, арабська мова здобула популярність у політичному та терористичному дискурсі. Як наприклад, вплив теракту 11 вересня 2001р, офіційно визнали це як загроза світу та нових форм до урегулювання конфліктів. Інтерес до арабської мови пояснюється різноманітністю факторів, включаючи її широке поширення у світі. Приблизно 375 мільйонів людей є носіями арабської мови. Існують регіональні варіанти та африканські країни, або організації, такі як Ліга арабських держав та Рада співробітництва арабських держав Затоки, які сприяють підтримці та розвитку цієї мови.

Мовна ситуація в арабських країнах, як і в багатьох інших регіонах світу, є складною та 5 у світі по кількості носіїв мови. У всьому арабському ареалі

існують окремі мовні регіони для кожної країни. Ця різноманітність виникає не лише через різницю у використанні сучасної стандартної арабської мови, але й через існування арабських діалектів, які є основним засобом усного та письмово спілкування та мають свої власні особливості у кожній країні чи регіоні.

Аналізуючи всю ситуацію на Близькому Сході в політиці термінології арабської мови, є проблеми та гарячі точки, які застрягли надовго через радикалізм, ісламізм та тероризм, такі декілька засобів творення термінів, включаючи сучасну політичну лексику, запозичення і калькування та запозичення з інших мов, особливо з англійської, італійської та французької.

Однією з ключових галузей політичної діяльності є ораторство, що набуває все більшого значення та створення політичних документів. Дипломатичне занепокоєння виступає як важлива форма взаємодії між державами щодо втілення та зупинення вогню і зовнішньополітичних цілей та завдань. Політичне листування представляє собою різноманітну основу для закріплення в конституції та документації політично характеру, за допомогою яких здійснюється письмова та усна взаємодія між державами, а також виражається їхня позиція з різних питань.

Використання запозичених та заключних формул у сучасному стилі арабською мовою є не лише стандартними протокольними правилами, а й невід'ємною частиною політичного спілкування. Відсутність загальноприйнятих форм не є проблемою, але багато факторів на внутрішні проблеми, впливає держави. Ці формули використовуються навіть у випадках, коли документи формулюються не з найкращих намірів.

Багатоманітність слів та медіа спілкування, характерних для арабського світу, свідчить про багатство політичної культури та історичних традицій цього регіону. Це підкреслює важливість ретельного вибору сторони(демократія чи автократія), яке дозволяє дотримуватися встановлених норм та зберігати культурні та протокольні традиції. У політичному листуванні арабською мовою форма звернення та вираження у військову

напрямі, іноді має важливіше значення, заява про війну та введення якогось стану(надзвичайний, військовий).

Однією з особливостей арабської політичної термінології є її неоднорідність з точки зору географічних меж функціонування термінів. Поряд із загальноарабськими політичними термінами використовуються і ті, що мають обмеження вживанні і використовуються переважно в одній чи декількох арабських країнах.

Політична лексика та термінологія представляє собою складну та динамічну систему, що включає терміни з різних галузей, до цифрових медіа, таких як дипломатична служба, міжнародне право, політичний протокол, війна та інші. Багато термінів належать до таких категорій, як терористичні агенти, політичні документи, процедури, візити, представництва, права та привілеї, прийоми та інші.

Хоча це і відноситься до сфери внутрішньої політики держави, лінгвістичні відмінності між політичними та лексиками текстами мають значення. Вона зберігає граматику та синтаксис нормативної літературної мови, але має власну термінологію, яка є характерною для інших мов для спеціальних цілей. Щойно з'являється необхідність ідентифікувати мову для спеціальних цілей, можна з упевненістю говорити про формування політичного дискурсу.

АНОТАЦІЯ АРАБСЬКОЮ МОВОЮ

تعدّ المفردات السياسية جزءًا لا يتجزأ من اللغة العربية المعاصرة، وهي تعكس التطورات السياسية والاجتماعية والثقافية في العالم العربي. تتناول هذه الدراسة التنوّع الإقليمي في المفردات السياسية المعاصرة المستخدمة في الدول الناطقة بالعربية، مركزةً على الفروقات والتباينات بين اللهجات المحلية واللغة الفصحى المستخدمة في الخطابات السياسية والإعلامية.

تستعرض الدراسة تأثير العوامل الثقافية والتاريخية والسياسية على تطور واستخدام المصطلحات السياسية في مختلف المناطق العربية. فهي تشمل أمثلة ونماذج من عدة دول مثل مصر، والمملكة العربية السعودية، والعراق، والمغرب، ولبنان، وسوريا، والجزائر، والأردن، وغيرها. تسعى الدراسة إلى تحليل كيفية تباين المفردات السياسية بين هذه الدول وتأثيرها على التواصل السياسي والفهم المتبادل بين الشعوب العربية.

يتناول البحث دور الإعلام والمؤسسات التعليمية والسياسية في تشكيل وتطوير المفردات السياسية، وكيفية تأثير العولمة وانتشار وسائل التواصل الاجتماعي على توحيد أو تنوع هذه المفردات. كما يناقش البحث التحديات التي تواجهها محاولات توحيد المصطلحات السياسية على مستوى العالم العربي، بما في ذلك الاختلافات الثقافية والسياسية، والنزاعات الإقليمية، والتأثيرات الخارجية.

تبحث الدراسة في جهود المؤسسات الإقليمية مثل جامعة الدول العربية والمنظمات الثقافية في توحيد المصطلحات السياسية، ومدى نجاح هذه الجهود في تعزيز الفهم المشترك والتعاون الإقليمي. كما تستعرض الدراسة الأبحاث السابقة والكتب والمعاجم السياسية التي تناولت موضوع التنوّع الإقليمي في المفردات السياسية.

تختتم الدراسة بتقديم توصيات لتعزيز التواصل السياسي الفعال والتفاهم المتبادل بين الدول العربية. تشمل هذه التوصيات استراتيجيات لغوية تحترم التنوّع الإقليمي وتعمل على تحقيق التوازن بين الحفاظ على الهوية اللغوية المحلية والسعي لتحقيق التكامل السياسي الإقليمي. كما تقترح الدراسة إنشاء قواعد بيانات موحدة للمصطلحات السياسية، وتنظيم ورش عمل ومؤتمرات لتعزيز الحوار والتعاون بين اللغويين والسياسيين من مختلف الدول العربية.

من خلال هذه الدراسة، نأمل في تسليط الضوء على أهمية التنوّع اللغوي في المجال السياسي وفهم الأبعاد الثقافية والاجتماعية التي تؤثر على استخدام وتطوير المفردات السياسية في العالم العربي.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Балануца, О.О. (2022). *Родзинки дипломатичної лексики: навчальний посібник*. Дніпро: Середняк Т. К.
- Баранов, Х. (1970). *Арабско-русский словарь*. В 2 Томах. Советская Энциклопедия.
- Вдовичин, І., & Угрин, Л. & Шипунов, Г. (2015). *Сучасна політична лексика: енциклопедичний словник-довідник*. 4-10.
- Вікіпедія. (2024). Багатозначність. Відновлено з: <http://surl.li/ctdkjp>
- Волошина, Н.М., Дзюба, М.Т., Жарков, Я.М., & Мехед, П.М. (2011). *Військова політика і дипломатичний протокол*. К. ВІ КНУ ім. Тараса Шевченка.
- Глушко, В.П. (2002). *Діловий протокол та ведення переговорів: Навчальний посібник*. Вінниця: Нова книга.
- Гранде, Б.(1998). *Курс арабської мови*.
- Губерський, Л.В. (голова ред. колегії) (2004). *Українська дипломатична та політична енциклопедія* (Т. 1-2). К.: Знання України, 2004.
- Гуменюк, Б. І. (1998). *Основи дипломатії та політики*.
- Дерба, С.М. (2022). *Термінологія політичних документів*. Одеса: НаУОА.
- Електронні словники*. (2008). «Аардікт».
- Ібрагімов, А. (2007). *Політика і Економіка*.
- Каращук, А. & Скляр, О. (2023). *Навчальний посібник із дипломатичного листування*. Київ: Українські пропілеї.
- Клименко, Н.Ф. (2000). *Калькування*. К. «Українська енциклопедія» імені М.П. Бажана.

- Кочерган, М.П. (2005). Вступ до мовознавства: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ: Академія, 368.
- Кримський, А. (1971). *Сходознавство і арабська мова*.
- Кримський, А., & Боголюбський, О. (1928). До історії вищої освіти у арабів та дещо про арабську академію наук. Київ: Друкарня Всеукраїнської Академії Наук, 106;
- Кулик, О., & Сардачук, П. (2000). *Елементи політичного протоколу і дипломатичної практики в історії України*. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка.
- Купріянов, Є. (2013). *Полісемічні терміни енергетичного машинобудування в електронному словнику лінгвоенциклопедичного типу*. Харків.
- Мацько, Л.У. & Кравець Л.В. (2007). *Культура української фахової мови: Навчальний посібник*. Київ: Академія.
- Омелянчук, А.В. (2010). Морфологічні та фонологічні особливості Аравійського діалекту Хіджазу. *Сходознавство*, (51), 109-119. Київ: Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України.
- Павлова О. (2008). Терміни, професіоналізми і номенклатурні знаки (до проблеми кваліфікації спеціальної лексики). *Вісник Національного університету „Львівська політехніка”*. Серія “Проблеми української термінології”, №620, 49-54.
- Пекарська, Л. (1981). *Термінологія полісемії*.
- Рыбалкин, В.С. (2000). *Арабська лінгвістична традиція: Джерела*. Київ: Фенікс
- Селіванова, О.О. (2006). *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. П. Довкілля-К.
- Селіванова, О.О. (2008). *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. П. Довкілля-К.
- Семенас, А. (2007). *Новітні тенденції в розвитку арабської лексики*. Загальне та східне.

- Сівков, І.В. (2008). *Арабсько-український юридичний словник*. К. Альфа друк.
- Сівков, І.В. (2008). *Розвиток суспільно-політичної і юридичної лексики сучасної арабської літературної мови*. (Дис. канд. філол. наук). К. Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України.
- Словник лінгвістичних термінів. (2012). Відновлено з: <http://surl.li/rohbf1>
- Стацюк, Р.В. (2013). Запозичення як один із продуктивних шляхів поповнення лексичного складу військової термінології сучасної арабської літературної мови. *Сходознавство*, (62-63), 142-150. К. Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України.
- Троєглазова, М.М. (2013). Теоретичні засади дослідження політичної термінології сучасної арабської літературної мови. *Сходознавство*, (64), 127-139. К. Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України.
- Христюк, С.Б. (2017). Особливості політичного мовлення як різновиду офіційно-ділового стилю. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія. Філологічні науки, 50. Київ.
- Хома Н. (2020). *Історія політичної думки*. «Новий Світ-2000».
- Шинкаренко, Т.І., Гуменюк А.Г., & Ковтун О.Ю. (2009). *Мова політичних документів: навчальний посібник*. К.: ВПЦ «Київський університет».
- Юдіна, Я.В. (2018). *Загальна характеристика документів політичного листування*. Х.: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.